

NEMZETBIZTONSÁGI SZEMLE

MMXV.

III. ÉVFOLYAM I. SZÁM

KÜLÖNLENYOMAT

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
NEMZETBIZTONSÁGI INTÉZET
BUDAPEST

„Olajozás”, szervezett bűnözés és prostitúció a 90-es években Magyarországon

Kovács István¹

Absztrakt:

A bűncselekmény elkövetése alapvetően veszélyes a társadalomra, még veszélyesebb, ha azt összehangolt, jól működő csoportokban teszik az elkövetők. Cikkemben Magyarországon a 90-es években teret hódító bűnözői csoportok tevékenységét kutatom. Hogyan gazdagodhattak meg, miből és hogyan tudták finanszírozni tevékenységüket. Valóban összemosódott a bűnözés az állami vezetéssel? Olajozás, sztriptíz bárók és leszámolások Magyarországon. Cikkemben célul tűztem ki a nézetem szerinti modern szervezett bűnözés fogalom megalkotását, valamint olyan titkos információgyűjtésen alapuló módszer továbbfejlesztését, amely alkalmas lehet a konspirált információk beszerzésére, majd a bizonyításban történő felhasználására.

Kulcsszavak: szervezett bűnözés, prostitúció, olajozás, rendőrség, titkos információgyűjtés

Abstract:

Oiling, organized crime and prostitution in the 90's Hungary

The criminal offense is basically dangerous to society, even more dangerous when it is coordinated in well-functioning teams. In my publication I search activities in Hungary in the 90s creeping criminal groups. How can they finance their activities, from where get they their money. Is there any connection with the state management? Oiling, striptease bars and showdowns in Hungary. In my publication I intended in my shown the concept of the creation of modern organized crime, as well as a method of gathering information on the secret development, which can be used to gather the information conspired, and use in the evidence at the Judge.

Keywords: organized crime, prostitution, oiling, police, secret development

¹ *rendőr főhadnagy, Budapesti Rendőr-főkapitányság IX. kerületi rendőrkapitányság vizsgálati alosztályvezető, valamint Nemzeti Közszerződési Egyetem II. éves doktorandusz hallgató*

Bevezetés

„Milyen kegyes is az élet, ha az embernek megfelelő helyen vannak barátai...”²

A szervezett bűnözés és a hozzá kapcsolódó jogellenes cselekmények napjaink gazdasági, kriminális és társadalmi életének egyik legnagyobb veszélyforrásai, problémái. A középkorból jól ismert útonálló, kalózok, bűnbandák mára már szervezett hálózatot építettek ki, amelyek az adott állam biztonságát tekintve potenciális veszélyeket hordoznak magukban. Azt már egyetlen külföldi és hazai tanulmány sem vitatja, hogy a szervezett bűnözés – a bűnözés e magasabb minőségi formája - egyaránt hatást gyakorol a klasszikus bűnözési területekre és a legális szférákra.

Több mint tíz évvel ezelőtt a szakértők műveleti adatokra hivatkozva jelezték, hogy a bűnszervezetek a felhalmozott pénzügyi erejüket felhasználva a legális gazdasági struktúrákat támadják, egyben maguk is létrehoznak, működtetnek törvényes vagy annak látszó vállalkozásokat (lásd: masszázscenterek – lentebb). Az ezredforduló táján már egyértelművé vált, hogy a befolyásolás következő színtere a központi és helyi államigazgatás, az igazságszolgáltatás valamint a média.³

A szerveződés dinamikussága a XX. század második felére kezdett felerősödni és napjainkban érte el csúcspontját. Ez az intervallum elég idő volt ahhoz, hogy a bűnöző szervezetek egyre szélesebb, sokoldalúbb és hatékonyabb módszereket alkalmazzanak, alkalmasak legyenek a politikai élet befolyásolására, illetőleg arra, hogy az ellenük fellépő állam bűnüldöző és igazságszolgáltató szerveit minél nagyobb kihívás elé állítsák. A XX.-XXI. századra a bűnüldöző szerveknek azzal is szembe kellett nézniük, hogy míg kezdetben ezek a csoportok kizárólag az adott ország határán belül tevékenykedtek, addig azonban mára a globalizáció, a technikai fejlődés, az infrastruktúra nyújtotta lehetőségek kihasználásával székhelyük és tevékenységük nemzetközi méreteket öltött. De facto az ellenük való fellépés is nemzetközivé kell, hogy váljon, a probléma megoldása nemzetközi együttműködést igényel.

Hipotézisem szerint a rendszerváltás utáni Magyarország – 1990-es évek – táptalajt nyújtott ahhoz, hogy a szervezett bűnözői csoportok, körök és végül hálózatok kiépülhessenek, azok vezetői meggazdagodhassanak, és az illegálitás-

² GIUSEPPE Fava: *Szicíliai maffia*. Kossuth Kiadó, ISBN: 9630927209, Budapest, 1985, 87. old.

³ RÉVAI Róbert - BEDROS J. Róbert - ISTVANOVSKI László - HUSZÁR András - SZÉKELY György: *A szervezett bűnözés egészségügyi aspektusai*. Hadmérnök, ISSN:1788-1919, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, V. Évfolyam 2. szám - 2010. június, 192. old.

ból eredő pénzüsszegeket – kábítószer-, ember-, szerv-, gyógyszer-, fegyverkereskedelem - legális vállalkozásokba fektethessék.⁴ A korlátlan anyagi bázis, a fejlett technika, a szakértői támogatottság, a joghézagok, a fejletlen bűnüldözési tevékenység, az aktív és passzív korrupció elősegítette a szervezett bűnözői körök megerősödését. Az ezredfordulót követő tíz év megrázó eseményei még a változások szükségessége iránt leginkább kételkedőket is rádöbbenetett arra, hogy a bűnüldözés korábbi módszerei önmagukban nem alkalmasak az új típusú kihívások észlelésére és kezelésére.

A szervezett bűnözés globális térhódítása, világméretű előretörése megmutatta, hogy még a legnagyobb, leggazdagabb országok sem képesek hagyományos módszerekkel gátat szabni az állam demokratikus intézményrendszereit és polgárait fenyegető veszélyeknek.⁵ Cikkem fókuszában az olajozásból meggazdagodott bűnözői csoportok és a „legalitás látszatát keltő” masszázscenterekben zajló prostitúciós tevékenység áll. Mivel a szervezett bűnözés lényegi sajátossága – mind szervezeti, mind működési szempontból – a mély konspiráció -, amely még napjainkban is megnehezíti analízisüket -, így az ellenük való fellépés is egyre nehezebb.⁶ Céлом, hogy a bűnözés visszaszorítására olyan tudományos és technikai ajánlásokat tegyek, amelyek elősegítik a hazai és nemzetközi nemzetbiztonsági, rendvédelmi és igazságszolgáltatási szervek összehangolt tevékenységét.

Szervezett bűnözés

A szervezett bűnözés jelenségének meghatározására számos, egymástól különböző definíció született, ami több körülménnyel is magyarázható. Egyrészt a szervezett bűnözésnek országonként eltérő megjelenési formája alakult ki - különböző eszközrendszerrel, szervezettségi szinttel rendelkező bűnöző csoportok jellemzik e jelenséget -, melyek tevékenységét térségenként más-más bűncse-

⁴ „...1990-ben több mint kétszer annyi bűncselekmény történt (341 000 darab), mint 1985-ben (165 816 darab), és ezek elkövetői közül csak minden harmadikat sikerült felderíteni...”, Dr. Gönczöl Katalin: *A bűnözés és a bűnmegelőzés Magyarországon a rendszer-váltás időszakában. Magyar Jog, ISSN: 0025-0147, Budapest, VI. évfolyam 5. szám, 1984, 646. old.*

⁵ RÉVAI Róbert - BEDROS J. Róbert - ISTVANOVSKI László - HUSZÁR András - SZÉKELY György: *A szervezett bűnözés egészségügyi aspektusai. Hadmérnök, ISSN:1788-1919, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, V. Évfolyam 2. szám - 2010. június, 191. old.*

⁶ TÁLAS Péter: *A nemzetközi terrorizmus és a szervezett bűnözés hatása a nemzetközi biztonságra és Magyarország biztonságára. Régió, ISSN:1218-2613, Magyar Tudományos Akadémia, Társadalomtudományi Kutatóközpont, Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2007. január, 2. old.*

lekmények elkövetése kíséri.⁷ Másrészt a különböző tudományágak képviselői is más-más oldalról közelítik meg a kérdést, ami szintén eltérő jellegű fogalmak megalkotását eredményezi.⁸ Létezik gazdasági, politikai, társadalmi, szociológiai, jogi megközelítés is.

Cikkemben a fenti szempontok alapján egy csoportba szedtem a leggyakrabban használt a szervezett bűnözés definiálására adott fogalmi meghatározásokat. Dános Valér társadalmi és kriminológiai megközelítésből vizsgálja a fogalmat: „A szervezett bűnözés egy adott társadalom ősbűnözésének sajátos alstruktúrája, amelyet azoknak a hivatásos bűnözőknek a bűncselekményei képeznek, akik valamely bűnöző társulás tagjaként (vezetőjeként) tervszerűen, tagolt munkamegosztással, és magas fokú konspiráció mellett valósítják meg bűncselekményeiket”.⁹

Borai Ákos túlmenően a kriminológiai megközelítésen, jogi szempontból, a főbb összetevőin keresztül mutatja be a fogalmat: több – általában legalább 3 személy – tartós és legalább részben bűnös tevékenységre szerveződő kapcsolata, hierarchikus, szervezeti struktúra kialakítása, tervszerű eljárás munkamegosztással, illegális ügyletek legális tevékenységgel történő leplezése, rugalmas bűnözési technológiai, a bűnözési módszerek megválasztásának sokoldalúsága, modern infrastruktúra tudatos felhasználása.¹⁰

Korinek László is ezen álláspontot képviselő jogtudósokhoz tartozik és így a szervezett bűnözés, mint fogalom jellemző vonásait, a következők szerint jeleníti meg: „a hatályos jogszabályok szerinti tiltott szükségletek kielégítésére irányul, a lehető legkisebb kockázatvállalás mellett a leggyorsabb és a lehető legnagyobb profitra törekszik, a bűnözői csoportokon belüli szakosodás, specializáció figyelhető meg, a szervezett bűnöző tevékenységét „foglalkozásként” üzi, és nem is áll szándékában, hogy törvényes úton biztosítsa a létfenntartását”, jellemző az erőszak, a bűnöző társulás tevékenysége során. Ez érdekérvényesítést és fegyelme-

⁷ GELLÉR Balázs József: *Gondolatok a büntetőjog jelentőségéről a szervezett bűnözés elleni fellépéssel kapcsolatban*. 13. old. In GELLÉR Balázs – HOLLÁN Miklós (szerk.): *A szervezett bűnözés arcai (Fiatal büntetőjogászok tanulmányai a szervezett bűnözésről)*. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2004, 11-45. old.

⁸ Andreas SCHLOENHARDT: *Transnational Organized Crime and International Criminal Law*. 939. p. In Bassiouni, M. Cherif: *International Criminal Law, Volume 1: Sources, subjects, and contents*. M. Nijhoff Publishers, Leiden, 2008, 939-962. old.

⁹ DÁNOS Valér: *A szervezett bűnözés*. GÖNCZÖL-KORINEK-LÉVAY (szerk.) *Kriminológiai ismeretek*, ISSN:1219-6177, Corvina kiadó, Budapest, 1996. 214.old.

¹⁰ BORAI Ákos: *A szervezett bűnözés büntetőjogi kérdései*. *Rendészeti Szemle*, ISSN 1218-8956, Budapest, 1992. év V. szám, 13. old.

zést egyaránt szolgálhat, - megfigyelhető a legális és illegális tevékenységek egyidejű jelenléte, a tevékenység nemzetközi, határokon átnyúló jellege”.¹¹

Nánási László kriminológiai, jogi és társadalmi fogalmat alkotott: „A szervezett bűnözés a kriminológiában társulások, foglalkozásként űzött, hivatásos, általában vagyonszerző bűnözési formát jelent, amely munkamegosztáson alapul, magas fokú konspiráció mellett valósul meg, behatol a legális vállalkozásokba, esetenként a közhatalomba is. A társas bűnelkövetésben rejlő fokozott veszély tovább növekszik a szervezetben: a nagyobb létszám, a sorozatos elkövetés, az egyes bűncselekmények egyenként is jelentősebb súlya, a belső fegyelem, a gondos tervezés és a tevékenység szervezettsége révén. A szervezetet alkotó személyek hivatásos bűnözők”.¹²

Kobolka István a gazdasági szempontot szem előtt tartva alkotta meg saját fogalmát: „A szervezett bűnözés célja a minimális kockázat mellett, nagy anyagi haszon szerzése. Ennek érdekében a ezek a csoportok kihasználnak minden lehetőséget, hogy megjelenjenek mind a hazai, mind a külföldi piacon”.¹³

Minden egyes szerző sajátosan látja a fogalmat. Nézetemben a mai korszerű szervezett bűnözés fogalom az alábbi elemek megvalósulását feltételezi: Olyan fejlődőképes csoportosulás – minimum 10 feletti létszámot igényel -, amelynek felépítése leginkább piramis jellegű, a tagok közötti együttműködés hierarchikus – szervezett munkamegosztás és feladatrendszer, a döntés, irányítás és végrehajtás elkülönül -, tartós – egy életre szól -, részben konspirált, fent tartásukat egyrészt illegális- másrészt bűncselekményből származó jövedelemből biztosítják – amelynek célja az anyagi haszonszerzés és befolyás -, kapcsolatuk jellege a társadalomra veszélyes és bűnös, működésük olyan technikai eszközök alkalmazásán alapul, amely a modern kor vívmányait meghaladják.

Ha szervezett bűnözésről esik szó, akkor kizárólag csoportos elkövetési alakzatban gondolkodhatunk. A minimális 10 főt azért jelöltem meg, mert a piramis-szerű felépítés megkívánja, a valóságban ez lényegesen több, kiterjedésétől függően akár 50-100 főt is feltételez. A piramis csúcsán, a szervezett bűnözői kör élén kizárólag egy személy állhat, majd a hatáskör delegálása, illetőleg a további feladatok végrehajtása lefelé gyűrűzik. A piramis alján elhelyezkedő végrehajtók nem állhatnak kevesebb, mint 5 főből, hiszen hadseregbe a feladatok elvégzésé-

¹¹ KORINEK László: *A szervezett bűnözés lényegi elemei. (Harmadik Jogászyűlés, Balatonfüred, 1996. május. Magyar Jogászegylet, Budapest, 1996. 55. old.)*

¹² NÁNÁSI László: *A szervezett bűnözés kérdései a magyar anyagi és eljárási büntetőjogban. Romániai Magyar Jogtudományi Közlöny, ISSN 2069 – 9301, Bukarest, 2006. év III. szám, 45. old.*

¹³ KOBOLKA István – KOVÁCSICS Ferenc: *Eu csatlakozásunk biztonságföldrajzi kérdései. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, ISSN: 1589-1674, Magyar Hadtudományi Társaság, Pécs, 2004, 55. old.*

hez szükség van, megjegyzem a korábbi létszámról alkotott megállapítás itt is igaz. Ezzel biztosítják a megfelelő erőfölényt, a bűnös tevékenység végrehajtói állományát. A szintek között koordinátorok, munkafeladatot kiadók és ellenőrzők állnak. Helyettesek a szervezett bűnözői csoportokban nincsenek, mindenki kizárólag egy szintért felelős. A hierarchikus rendszerben előrelépési lehetőség korlátozott, leggyakrabban kihalásos alapon van, a rátermetség csak bizonyos szintek közötti ugrást tesz lehetővé.

Ha valaki elköteleződik a bűnözés mellett, az életformát választ magának, önkéntes kiszállási lehetősége nincs. A részbeni konspirációt azért emelném ki, hiszen vannak olyan államok, ahol „nyílt titok”, hogy a szervezett bűnözés összefonódik a politikával, így a titkosságra, fedettségre szükség nincs. A maffia a kapcsolatteremtésben sem gátlásos. Egy bizonyos szint fölött a gazdasági és politikai élet szereplői közül „senki sem tiszta”. A bűnözőknek nyújtott segítségért - ami sok esetben bizalmas információk szállítását jelenti - a maffia anyagi ellenszolgáltatást nyújt, egyúttal még szorosabbra fonja az összekötő szálakat a közélet és a bűnözés között.¹⁴ A fent tartás kizárólag illegális jövedelem biztosításából történhet, hiszen a legális vállalkozásokba való pénzátforgatás fogalmilag kizárja a pénz legális eredetének lehetőségét. A kapcsolatuk jellege és tevékenysége egyértelműen bűnös, hiszen jogszabályellenes, a társadalomra pedig veszélyes. A technikai fejlettség és fejlődés pedig a befolyt összegek finanszírozásából történik, így a kor által kínált legmodernebb technikák alkalmazására és használatára nyílik lehetőség.

De mit mond a jog? Egy adott társadalomban az emberek normák szerint élnek. Amennyiben ezen normák sérülnek, úgy az elkövető szankcionálásra számíthat. A normák megalkotásáért a jogalkotó felelős, így hogy mit is tekintünk szervezett bűnözésnek, vagy hazánkban mely fogalom az irányadó és meghatározott arra a hatályos szabályozásunk ad megfelelő választ. Mivel Magyarország teljes jogú európai uniós állam, részese a NATO- EU- és ENSZ egyezményeseinek így a keletkezett joganyag ratifikálása és az abból adódó jogharmonizációs eljárás rá nézve kötelező érvényű. A szervezett bűnözéssel kapcsolatosan két főbb nemzetközi egyezmény látott napvilágot -, amely hazánkra kötelező érvényű, tekintettel arra, hogy azok a hazai szabályozásba beemelésre kerültek -.

Az első az ENSZ nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménye¹⁵ - A/RES/55/25 -, amely az alábbiak szerint határozza meg a szervezett bűnözői csoport fogalmát: bizonyos ideig fennálló, három vagy több főből álló strukturált csoport, amely összehangoltan működik egy vagy több, a jelen Egyezményben

¹⁴ SZLALÁNSZKY Ferenc : *Állam az államban. Hetek, ISSN: 1587-0340, Országos Közéleti Hetilap, Budapest, II. évfolyam, 28. szám, 1998. július, 11. old.*

¹⁵ *Az Egyesült Nemzetek Szervezete a nemzetközi szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló egyezménye, A/RES/55/25, hatályba lépett 2003. szeptember 29-én*

meghatározott súlyos bűncselekmény elkövetése céljából, közvetlen vagy közvetett módon pénzügyi vagy más anyagi haszon megszerzésére törekedve”. Hazánkban a 2006. évi CI. törvény¹⁶ - az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezmény kihirdetéséről – emelte be a nemzetközi szabályozást. A második ilyen típusú fontos állomás a tanács 2008-as kerethatározata¹⁷, amely 2005-ben Brüsszelben került feldolgozás alá a COM2005/0003 (CNS) számú javaslatként. Előzménye volt az Európai Unió Tanácsának Az Európai Unió tagállamaiban a bűnöző szervezetben való részvétel bűncselekménnyé nyilvánításáról szóló, 1998. december 21-i határozata.¹⁸ E kerethatározat alkalmazásában a “bűnszervezet” olyan szervezett csoportot jelent, amelyet adott időszakra kettőnél több személy összehangoltan hoz létre olyan bűncselekmények elkövetése céljából, amelyeket a törvény legalább négy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy személyes szabadságot korlátozó büntetéssel járó intézkedéssel, illetve ennél súlyosabb büntetéssel sújt, és amelyek célja a közvetlen vagy közvetett pénzügyi vagy egyéb anyagi haszonszerzés.

Hatályos büntetőjogi szabályozásunk pedig a bűnszervezet fogalommal definiálja a szervezett bűnözéssel kapcsolatos minősítő körülményt. A 2012. évi C. törvény¹⁹ – a Büntető törvénykönyvről - értelmében a bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntendő szándékos bűncselekmények elkövetése. A jogalkotó a szervezett bűnözői csoport alábbi vonulatait jelölte meg bűnös és ítélandó magatartásként: Egy bűnszervezet több tagból áll, és nem kizárt, hogy legalább egy tettes és két részes (egy-egy felbújtó és bűnsegéd vagy két bűnsegéd) alkosson bűnszervezetet. Az sem kritérium, hogy a bűnszervezet fennállása alatt azonos személyi összetétellel működjön, hiszen a működés lényege éppen az, hogy a személyi mobilitás a szervezet létét nem befolyásolja direkt módon. A bűnszervezet megállapításához szükséges létszámba a bíróság csak azokat a személyeket számíthatja bele, akiknek a vád szerinti bűncselekmények miatti bűnösségét megállapította, illetve az együttműködő gyanúsítottakat, akikkel szemben a nyomozás megszüntetésre került. A „hosszabb időre” való utalás azt juttatja kifejezésre, hogy egy vagy két

¹⁶ 2006. évi CI. törvény - az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezmény kihirdetéséről –, hatályba lépett 2006. július 01-jén

¹⁷ A Tanács 2008-es kerethatározata, COM2005/0003 (CNS), hatályba lépett 2008. május 28-án

¹⁸ Európai Unió Tanácsának Az Európai Unió tagállamaiban a bűnöző szervezetben való részvétel bűncselekménnyé nyilvánításáról szóló ajánlása, hatályba lépett 1998. december 21-én

¹⁹ 2012. évi C. törvény – a Büntető törvénykönyvről -, hatályba lépett 2012. július 01-jén

bűncselekmény alkalmi jellegű elkövetése esetén nem állapítható meg a bűnszervezetben elkövetés.

A meghatározásnak az időbeli tényezőre való utalása eszerint a szervezet struktúrájának viszonylagos állandóságára vonatkozik. Ebből következik, hogy az időbeliségre utalás nem csupán a bűnszervezet addigi, tényleges fennállásának az időtartamára vonatkozik, ugyanis a definíció a szervezet tevékenységét nem a már elkövetett bűncselekményekkel, hanem a céljával határozza meg. Emiatt nem csak a ténylegesen elkövetett, hanem a jövőben elkövetni szándékozott bűncselekményeket is értékelni kell. Ez azt eredményezi, hogy – ha az egyéb feltételek is fennállnak – már egyetlen bűncselekmény elkövetési magatartásának megkezdése esetén szóba jöhet a bűnszervezetben történt elkövetés megállapítása. Az összehangolt működés a bűnözői csoport tagjai között áll fenn, és a bűncselekmények végrehajtása során nem csak közvetlenül érvényesül, de egyébként is megmutatkozik. Ez magában foglalja a szervezeten belüli hierarchikus személyi viszonyokat, az egyes tevékenységi szintek elkülönülését, a parancsok kiadásának rendszerét, a kapcsolattartás nyílt és konspirált módszereit, a juttatásokat, a kifelé történő egységes fellépést.

A törvényi meghatározás bűncselekményeket említ, vagyis legalább kettő elkövetését szabja feltételül a bűnszervezet megállapíthatóságához. Ebbe beleértendő a ténylegesen elkövetett (megkísérelt), valamint a tervezett bűncselekmény is. A bűnszervezetet akkor is meg lehet állapítani, ha az már beszüntette működését.²⁰ Amennyiben ezen feltételek teljesülnek, úgy a bűnszervezetben való elkövetés, mint minősítő körülmény megvalósul. Megjegyezni kívánom, hogy ezen feltételek kizárólag összességében értékelendők, bármely elem hiányában a fogalmi megvalósultság kizárt. Ilyen minőségben feltüntetett csoportok Magyarországon már az 1980-es években is megjelentek – lásd lentebb „Presztízs-ügy”.

90-es évek: „Olajozás”, területfelosztás és prostitúció

„Olajozás”

A rendszerváltást követően jelentkezett az a probléma hazánkban is, mint a többi érintett ország tekintetében, hogy a kezdeti évek során felbomlott a régi jogrend, és a helyébe lépő új rendszer még nem alakult ki megfelelően, ezért nem álltak rendelkezésre a szervezett bűnözés kezeléséhez szükséges hagyományok és tapasztalatok, így az különösen kedvező táptalajt talált magának a fejlődésre. A rendszerváltás hajnala (leginkább az új berendezkedés ismeretlensége, illetve a

²⁰ NÁNÁSI László: *A szervezett bűnözés kérdései a magyar anyagi és eljárási büntetőjogban. Romániai Magyar Jogtudományi Közlöny, ISSN 2069 – 9301, Bukarest, 2006. év III. szám, 46. old.*

teljesen idegen, és szokatlan játékszabályok miatt) tele volt bizonytalansággal és ezt számos személy, csoport, (átmenet bizonytalanságát a szervezett bűnözés) azonnal ki is használta. Ennek lett egyik következménye, többek között a bűnözés gyors elterjedése is.²¹ Ennek eredményeképpen a XX. század utolsó évtizede alatt kiirthatatlanul és elpusztíthatatlanul megvetette a lábát Magyarországon a szervezett bűnözés.

A rendszerváltás, mint történelmi fordulópont kedvezett a bűnözésnek. Az addigi kommunista szemléletű állami berendezkedés végrehajtó hatalmaként funkcionáló „pártöklű”²² rendőrség az 1980-as évek végére hatalmi pozícióját elvesztette, nagymértékben elbizonytalanodott. A vezető tisztviselők a bizonytalanság által övezett, robbanásig feszült helyzetben képtelenek voltak arra, hogy ezt az időszakot reformokkal, szabályozással és irányítással ellenőrzésük alatt tarthassák. Azt sem tudták, hogy a változás után mi következik, a döntések iránti felelősséget senki sem akarta vállalni, így a rendőrség is várakozó álláspontra helyezkedett. Ez hamar tudatosult a bűnözőkben is, a korábbi számadatokhoz viszonyítva egekbe szökött a vagyon elleni, a személy elleni bűncselekmények száma, az utcákat és a szórakozóhelyeket elöntöttél a szerencsejáték automaták, a prostituáltak, a dílerek.

Statisztikai mutatók erre az időszakra vonatkozóan: A permanens növekedés eredményeként 1989–91-re az ismertté vált bűncselekmények száma megnégyszereződött, és elérte, sőt meg is haladta a félmilliót. Az utóbbi öt esztendőben az ismertté vált bűncselekmények száma hozzávetőleg mintegy 400 000 (1993-ban) és 500 000 (1995-ben) között ingadozott. Az ismertté vált bűnelkövetők számában nem következett be ilyen radikális robbanás: létszámuk „mindössze” másfélszeresre nőtt. Az 1990-es esztendőkben az ismertté vált bűnelkövetők létszáma évente 119 000 (1994-ben) és 132 000 fő (1992-ben) között ingadozott. Az enyhébb emelkedési trend azonban főként annak tudható be, hogy számos (évente mintegy 200 000) ismertté vált bűncselekmény elkövetőjét a hatóságoknak nem sikerült felderíteni.²³ Tekintettel arra, hogy az állampolgárok részére a rendszerváltás gyors vagyongyarapodást tett lehetővé, ezért nagymértékben

²¹ JANZSÓ Donát: *A szervezett bűnözés kialakulása és jelenlétének sajátosságai, különös tekintettel a rendszerváltás hatásaira.* Jogi Fórum, ISSN 1789-0446, 2011. év. III. szám, Budapest, 2011. november 24., 25. old.

²² SZLALÁNSZKY Ferenc : *A párt öle. Hetek,* ISSN: 1587-0340, Országos Közéleti Hetilap, Budapest, III. évfolyam, 49. szám, 1999. december, 11. old. (A Magyar Kommunista Párt vezetősége 1945 januárjában bízta meg Péter Gábort a politikai rendőrség létrehozásával. Mivel ezzel egy időben Tömpe András is hasonló munkába fogott, 1946 októberéig két politikai rendőrséggel büszkélkedhetett hazánk.)

²³ KRÁNITZ Mariann: *A prostitúció és a szervezett bűnözés. A magyarországi prostitúció tablója a 20. század végén.* Rubiconline, ISSN, 0865-6347, Történelmi Magazin, 1998. év VI. szám, Budapest, 1998., 12. old.

megszaporodtak a vagyon elleni bűncselekmények elkövetései is. Meg kell jegyezni ugyan, hogy a statisztika alakulásáért nem feltétlenül egyetlen állami szerv a felelős. Egy bizonyos statisztika – így különösképpen a Rendőrség mérőszámait befolyásoló statisztika – nagyban függ az állami berendezkedés monopóliumától, a társadalmi szervek együttműködésétől, a lakosság összetételétől, stb. Így a kilencvenes évek elején mért statisztikai adatok – a felgyorsult bűnözés – nem sarkíthatóak le csupán rendőri oldalra.

A 90-es évek számstatisztikáit megelőzően, a 80-as évek leghíresebb vagyon elleni bűncselekmény-sorozata, az úgy nevezett „Presztízs-ügy” volt. Ez volt az első olyan jelentősebb szervezeten összehangolt csoportos tevékenység, amely a szervezett bűnözés fogalmával azonosítható. A banda L. Attila vezetésével, D. Gábor „első szereplésével” és társaival -, aki már a nyolcvanas évek elején ismert volt a nyomozó hatóság előtt - a „négy páncélos” néven szerzett hírnevet. A csoport fő profilja a betörések, illetőleg a páncélszekrények felnyitása volt. Már a hetvenes években látszott – e bűnszervezet – kapcsán, hogy korukat meghaladó technikával és leleményességgel nyitották fel a páncélszekrényeket. Az úgy nevezett Bécsi II.-es típusú páncélszekrény pár perc alatt nyitották ki.²⁴ A „Presztízs-ügy” azért kapta a fedőnevet, mert az akkori rendőri vezetés példaként szerte volna a többi felderítés és nyomozás elé állítani, hogy fel kell deríteni és csapást kell mérni az alvilágra, aki bűncselekményt követ el, az megfelelő szankcióban részesül. Tonhauser László r. főhadnagy a Belügyi Szemlében már az 1980-es évek elején említést tesz arról, hogy nehéz fellépni az ilyen csoportosulások ellen, mert könnyű szerrel játszzák ki a rendőri intézkedéseket. Éppen ezért is volt szükség arra, hogy a „Presztízs-ügy” felderítése tényleges csapást mérhessen az alvilágra és ezzel megmutassa a Rendőrség az üttö- és reagálóképességét.²⁵ Mivel a fenti bűnbanda a kort meghaladó fejlettséggel rendelkezett, így elszámoltatásuk a fentiekén túlmenően növelte a Rendőrség társadalmi megbecsülését és nagyban igazolta az ellene való fellépés sikerességét is. L. Attila neve a nyolcvanas években is felmerül, amikor a Budapesti Rendőr-főkapitányság nagyszabású akcióorozatot indított, amelynek fő csapásiránya a betörés és rablás elleni küzdelem. Ezzel kapcsolatban bukkan fel először R. László és F. Attila neve is, valamint újabb bizonyítékok kerülnek elő D. Gáborral szemben. Az utóbbi személyeknek – a mai napig is - nagy szerepük van a hazai alvilág kiépítésében és vezetésében.

A korból igen kevés szakmai, tudományos szakirodalom maradt fent – a konspiráció, a titkosság és a bizonyíthatóság kérdésére tekintettel -. Talán az egyik legjelentősebb ilyen tudományos munka „Egy bűnszövetség felszámolása”

²⁴ HORVÁTH András: *A szervezett bűnözés néhány gyakorlati tapasztalata, Rendészeti Szemle, ISBN:1218-8956,XXXII. évfolyam 10. szám, 1994. október, 4. old.*

²⁵ TONHAUSER László r. főhadnagy: „*Szervezett bűnözés?*”, *Belügyi Szemle, ISBN:1218-8956, Budapest,1983. év XXI. évfolyam 9. szám, 48–52. old.*

címmel Pintér Sándor tollából született. A munka részleteiben, szakmailag magas színvonalon elemzi és értékeli a korábban részletezett nyomozás körülményeit és tanulságait.²⁶

A rendszerváltás utáni gyors meggazdagodás lehetőségét a bizonytalan jogi szabályozás, illetőleg a joghézagok tették lehetővé, amelyre a fehérgalléros bűnözők is gyorsan rájöttek. Az olajozás nagyon nagy lehetőséget teremtett a meggazdagodásra. Történetileg a HTO színezésével kezdődött, majd ezt folytatta a magánvállalkozások külkereskedelmének alanyi joggá tétele és végül a halasztott vámfizetéssel zárult a kör. Cikkemben nem történeti kronológiai sorrendben elemzem a történeteket, hanem a reagáló jogszabályi változás szerinti időrendi síkba rendezem. Az adott gazdaságot alakító jogszabályi környezet „szabaddá válása”, úgy nevezett liberalizációja, a piacokon ez ideig autonómiát és függetlenséget élvező cég – a MOL – osztozni kényszerült, mert az olaj és az alapanyag behozatalába és kivitelébe számos kis, közepes és nagyvállalkozás társult, kapcsolódott be. A 1990. évi XXII. törvény - egyes törvények és törvényerejű rendeletek hatályon kívül helyezéséről és módosításáról – alanyi joggá teszi a külkereskedelmet, így az országban tevékenykedő vállalkozók alanyi jogukból eredően kereskednek az ország határain kívül is.²⁷

Az ezzel kapcsolatos szabályozást a jogalkotó nyitottan hagyta, nem volt sem ellenőrzés, sem pedig garanciális szabályzó, amely alkalmas lett volna arra, hogy az úrt kitöltse, így a joghézagokat megszüntesse. A szabályozás és a kereskedelemmel összefüggésbe hozható jogszabály-ellenesség törvényi rendelkezéseit a 1993. évi LVIII. törvény - a jövedéki szabályozásról és ellenőrzésről, valamint a bérfőzési szeszadóról – szabályozza részlegesen.²⁸ A bűnözők közel három év alatt milliárdokra tehetek szert, majd az újabb jogszabály módosításig 1995-ben újabb milliárdok következtek. Az olajozás alapmetódusa és logikája a halasztott és azonnali vámfizetéssel kapcsolatos szabályzáson alapul. Az eljárás lényege – tekintettel arra, hogy ez időben számtalan és gyakran számító vámfizetési késedelmek álltak fent, de az államnak a kintlévőségeket kezelni kellett -, hogy a vámkezelést kérő addig nem rendelkezhetett a saját árújával, ameddig az arra előírt közterheket be nem fizette. Tekintettel viszont arra, hogy tömegcikkéről van szó és ez a kereskedelem nem egy, kettő, három tételt ölel fel, hanem millió litereket így az adott cégeknek, vállalkozóknak mivel nem volt annyi forgótőkéje, hogy ezeket kifizethesse, így a törvény lehetőséget biztosított arra, hogy ez esetben halasztott vámfizetési kötelezettség terhelje. Erről a 1992. évi LXXIV. törvény

²⁶ PINTÉR Sándor: *Egy bűnszövetség felszámolása, Belügyi Szemle, ISBN:1218-8956, Budapest, 1983. év VIII. szám, 96–103. old.*

²⁷ 1990. évi XXII. törvény - egyes törvények és törvényerejű rendeletek hatályon kívül helyezéséről és módosításáról -, hatályba lépett: 1990. március 15-én

²⁸ 1993. évi LVIII. törvény - a jövedéki szabályozásról és ellenőrzésről, valamint a bérfőzési szeszadóról -, hatályba lépett 1993. július 01-jén

- az általános forgalmi adóról – módosítása rendelkezett. A rendelet kimondta, hogy az a cég, illetőleg vállalkozó kaphatott halasztott jövedékfizetési engedélyt, amely a jogszabályban előírt feltételeket – taxatív felsorolva – teljesítette.²⁹ Ilyen feltétel volt, hogy az előző évben adódó kötelmeknek eleget tegyen, ne legyen vámtartozása és az a számlavezető pénztárat, amely a forgalmi tőkét tárolja, készfizető kezességét vállaljon. Nagyon könnyű módszerrel, akár hamis-, hamisított-, fiktív adatokkal felvásárolhatóak vagy alapíthatóak voltak olyan vállalkozások, amelyek ezen feltételeknek megfeleltek, így halasztott vámfizetési engedéllyel rendelkeztek. Ezt követően hatalmas mennyiségű kőolajat hoztak be az országba, és a fizetési kötelezettség lejártának ideje alatt és azt követően – 15 nap - a cég, a személy és a kőolaj is büntetlenül eltűnt.

1993-ban a hatóságoknak is lépniük kellett, hiszen nemhogy a kintlévőségek csökkentek volna, az államadóság nőtt, a bevételek pedig eltűntek. A szabályozáson úgy próbáltak szigorítani, hogy az eljárás során a megadott feltételek mellett a cégnek, a személynek, vagyis a kérelmezőnek székhelyét, telephelyét lakhelyét meg kellett adnia. Nyilvánvaló, hogy ez nem oldotta meg a problémát, hiszen a fiktív, hamis vagy hamisított adatok tekintetében egy vagy több cégszerű bejegyzés nem változtatott a tényen, hogy a kőolajjal és a halasztott fizetéssel jól lehet machinálni. De miért is volt fontos ez a sok kőolaj és a kereskedelem – ezen túlmenően -, hogy hozhatott milliárdokat a vállalkozásoknak?

A milliárdos csalások kiindulási alapja 1989-re nyúlik vissza, amikor a tüzelőolaj és a dízelolaj, gázolaj között igen magas árkülönbség jelenik meg. De facto az olcsóbban beszerezhető vagy éppen más minőségben feltüntetett árut fogja mindenki megvásárolni és azt eladni drágábban, hiszen a külkereskedelem alanyi jogon mindenki számára engedélyezett. A dízelautó-tulajdonosok háztartási tüzelőolajt töltenek az autójukba, de azt gázolajként vagy dízelolajként tüntetik fel. Azért, hogy ezek a visszaélések megszűnjenek, a kormány megalkotja a háztartási tüzelőolaj forgalmazásáról szóló 64/1990. (X. 9.) kormányrendeletet.³⁰ A rendelet kimondta, hogy az üzemanyagok színézésre kötelezettek, azokat motorikus célra felhasználni tilos, az előírások megtartásáról a kiszolgálónak, fogyasztónak gondoskodnia kell. Mivel ezt senki nem hajtotta végre, ezért a fent hivatkozott törvényt 1993-ban szintén módosították és az importálót, a kereskedőt kötelezték a jogszabályban előírtak megtartására. A bűnözők ennek hatására új módszert, üzemanyag-szőkítést alkalmaztak. Ezt úgy érték el, hogy az előállítás során az anyagot savzták, amely következtében minősége jelentősen romlott,

²⁹ 1992. évi LXXIV. törvény - az általános forgalmi adóról –, hatályba lépett módosító rendelet: 1992. augusztus 01-jén

³⁰ 64/1990. (X. 9.) kormányrendeletet - a háztartási tüzelőolaj forgalmazásáról

így az adófizetés során kevesebb jövedékfizetési kötelem terhelte őket.³¹ Itt azért említést kell tenni arról az indokról is, hogy a rendszerváltás időszakában Európán belül több államközösség feloszlott, illetőleg egyesült, amely a világgazdaságra kihatással volt. A Szovjetunió felbomlott – fizetőeszközük a rubel, mind a forinthez, mind más pénznemekhez viszonyítva elértéktelenedett -, a felbontott területeken fillérekért be lehetett szerezni az üzemanyagot. A nyersanyagot pedig tüzelőolajként vámostatták, majd üzemanyagként értékesítették. Ez nem valósulhatott volna meg a jól felépített és kiterjedt kapcsolatrendszer nélkül. Ez is nélkülözhetetlen elem az új, modernizált szervezett bűnözés fogalmának meghatározásakor.

Nagyon jó példa az akkori államvezetés és ezen bűnözői csoportok közötti együttműködésre Sándor István „Papa” nyugalmazott állományú rendőr alezredes az olajügyekről tett vallomása is.³² 1993-ban a vezetés ráébred arra, hogy

³¹ *A szőkített gázolaj ekkor a "pirosból", azaz a pirosas színű háztartási tüzelőolajból készített üzemanyagot jelentette. A kevesebb adóval terhelt, ezért sokkal olcsóbb háztartási tüzelő olajat, közismert rövidítéssel HTO-t a finomítók hivatalosan piros festékkel színezték, hogy megkülönböztethető legyen a jóval drágább gázolajtól. A festékanyagot kénsavval szedték ki, ez a művelet az a bizonyos "szőkítés". A savazás azonban kiszáritotta az olajat, ezért kenőanyag hozzáadásával javították fel. Így készült el a szőkített gázolaj, azaz a sárga. Az eljárás laikus nyelvre történő magyarázatának megírására és a kémiai folyamat megértésében nagy segítségemre volt az alábbi irodalom, amely kizárólag a szerves és szervetlen kémia technológiáival foglalkozik: Némethné Dr. Sóvágó Judit, Dr. Ábrahám József, Dr. Gál Tivadar: Vegyipari és Petrolkémiai Technológiák, Nemzeti Tankönyvkiadó, a Sanoma Company, TÁMOP-4.1.2-08/1/A-2009-0001, Új Széchenyi Terv, Budapest, 2009, 206-223. old.*

³² *Az OVB/4-23/1998-2000. számú jegyzőkönyvének kivonata az Országgyűlés az olajügyek és a szervezett bűnözés között az esetleges korrupciós ügyek feltárására létrehozott vizsgálóbizottságának 2000. november 7-én, kedden 9 órakor a Fővárosi Ügyészségi Nyomozó Hivatalának, Budapest, Belgrád rakpart 5. számú épületében megtartott zárt üléséről: „... tehát gyakorlatilag az állam mesterségesen gyártott vagy hagyta ezeket a kiskapukat, jogszabályokat és egyéb, jogi háttérrel, és tapasztalatok hiányában véleményem szerint. Jelezve volt, nem tettek ellene semmit. Majd kezdődött az úgynevezett festés, amiből automatikusan jött az olajszőkítés. Itt megint a vámórség szerepét kellene felhozni, mert ne mondja azt senki, hogy annyi olajt, amennyit elloptak, úgynevezett szőkített olajt vagy nem szőkített olajt a vámórség valamilyen hallgatóságos beleegyezése nélkül meg lehetett csinálni. Mert a kezdeti időszakban voltak olyan információink, hogy ezek az úgynevezett festékanyagok bele sem kerültek a tartályokba, a vagonokba, úgy lett leadva az üzemanyag-mennyiség, ugyanis színre és minőségre a gázolaj és a HTO között semmi különbség nem volt. Mikor mégis arra kötelezték a vámósokat, hogy bele kell ezeket a festékanyagokat rakni, akkor - kis országunkban nagyon sok okos ember van - a Veszprém megyei megyének egyike feltalálta vagy kitalálta azt a vegyi anyagot, ami-*

ennek megszüntetésére kizárólag úgy lehet intézkedni, ha a jogi szabályozás mellett összehangolt szervezeti egységek működnek együtt. 1993. év áprilisában az Országos Rendőr-főkapitányság koordinációs biztosságot hoz létre, amelyben a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat, a Katonai és Polgári titkosszolgálatok, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség, a Katonai és Polgári ügyészségek, az APEH, az Állami Energetikai Főfelügyelet, a Környezetvédelmi Főfelügyelőség és az Olajforgalmazók Szövetsége rendelkezik jogosultsággal. Később a kormány ezt a 1023/1994 számú kormányhatározatával gazdaságvédelmi Koordinációs Bizottság néven megerősíti, és a Belügyminisztérium irányítása és felügyelete alá helyezi. a rendszerváltást követő 4-5-6 év volt elegendő arra, hogy a jogalkotó olyan rendszert alkosson, amely alkalmas a milliárdos adózatlan jövedelmek behajtására.³³ Bizonyított tény, hogy a fent részletezett elemek hozzájárulhattak ahhoz, hogy a hazai szervezett bűnözés a gazdasági alapjait megszerezhesse és, mint társadalmi jelenség Magyarországon lábat vethessen. Oroszországnak nagy szerepe volt az olajjal való kereskedelemben – Európa egyik legnagyobb olajtartalékával ők rendelkeznek –, így a magyar piacból való részesedésüket is ki akarták venni. 1996. évre annyira beszűkül a magyar alvilág, hogy a csoportok a területek és a piac felosztásáért egymást kezdik el lemészárolni.

A kilencvenes évek közepére Magyarországon körülbelül három-négy komolyabb szervezett bűnözői csoportosulásról szerzett tudomást a nyomozó hatóság. A magyar alvilág mellett nagy területet foglaltak el az orosz-, a jugoszláv- és az ukrán ajkú bűnözők. A bűnözői csoportok profitot egyrészt az olajozásból – a nyersanyag behozatalából –, az autókereskedésből, a kábítószerkereskedelemből, a fegyvercsempészetből és a prostitúcióból szereztek. Megjegyezni kívánom, hogy az illegális bevételi források tárháza kimeríthetetlen, a publikáció az olajozásból és a prostitúcióból adódó haszonnal foglalkozik. A területfelosztás részt bővebben lásd lentebb. „A szervezett bűnözés két alappillére: az emberkereskedelemhez kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények valamint a kábítószer-kereskedelem összefonódása” címen 2014. évben a szervezett bűnözés

vel tökéletesen semlegesíteni lehet a gázolajba tett színezőanyagot, sőt, mi több, annak minőségét valamilyen szinten meg is javította, mert a kéntartalmat is csökkentette az olajban. Ebből is hatalmas pénzbevételekre került sor bizonyos alvilági körökön belül...”

³³ Az Országos Rendőr-főkapitányság illetékes Osztálya titkos- és nyílt nyomozások felhasználásával költségvetési csalás és más bűncselekmények elkövetése miatt vádemelési javaslattal az illetékes Ügyészségnek megküldte az Energol részvénytársaság – P. Tamás, D. Gábor és F. Attila – ellen folytatott nyomozás iratait. A cég – nevezett személyei – ez időszakban 33.880.451 liter gázolajat hoztak minőségtanúsítás nélkül forgalomba, amelyhez hamis, hamisított és fiktív okmányokat használtak fel, a költségvetésnek 2.326.459.000 forint kárt okozva.

zéshez kapcsolódó kábítószer-kereskedelem összefüggéseit feltártam, arról tanulmányt készítettem, bővebben lásd abban.³⁴

Az orosz maffia ma már súlyos biztonsági problémát okoz az egész világnak, Kelet-Közép-Európát pedig közvetlenül fenyegeti. A szakértők szerint az orosz maffiák jelenleg az egyes országok gazdaságának felét, a magánszektornak pedig négyötödét tartják a kezükben. Sok helyen a kezükben tartják a végrehajtó hatalmat is. A yakuzák együttműködnek az amerikai maffiával, az orosz és az olasz maffia felosztotta a kelet-európai piacokat, de ez a kooperáció nem rombolta szét a helyi szervezeteket. Az 1989-es karácsonyi romániai forradalom után a románok, egy évre rá pedig az oroszok és ukránok is megjelentek a piacokon, míg a lengyelek fokozatosan visszaszorultak.³⁵ Románia, Lengyelország, Ukrajna jelentős.

Különösen aggasztó, hogy beférköztek a hadiiparba és fegyverkereskedelembé, az sem kizárt, hogy eljuthatnak a tömegpusztító fegyverek birtoklásához. A hadiipar jelentősége szintén a pénzszerzési lehetőségek melegágya. A fegyver- és emberkereskedelem, a prostitúció, a veszélyes vagy nehezen beszerezhető anyagok kereskedelme, az illegális állatkereskedelem, a keleti drogútvonalak egy részének ellenőrzése egyértelműen az orosz, ukrán, csecsen maffiák kezében van, de kíméletlen módszereikkel posztszocialista területekre, köztük a nemzetközi gazdaság illegális szektorainak irányításában élenjáró észak-amerikai szervezett alvilág érdekerületeire is behatoltak. A posztszocialista gazdaság szektorai közül a feketegazdaság és aktorai bizonyultak a legversenyképesebbeknek a világpiacon, sokak szerint éppen azért, mert a letűnt korszak politikai vezetőinek nem lebecsülhető befolyású csoportjai a legális-illegális minden korban nehezen elválasztható, a kilencvenes évek posztszocialista viszonyai között pedig teljeséggel egymásba tűnő határán építették ki újjászervezett hatalmukat.^{36 37}

A hadiiparból elbocsátott orosz szakemberek jelentős része az orosz és nemzetközi szervezett bűnözés keretében kapott "állást". Rendkívül veszélyes, hogy a különösen durva eszközöket használó, a többinél kevésbé "civilizált" orosz maffia gyorsan része lett a szervezett bűnözés világhálózatának. Ismeretes, hogy az orosz maffiózók szorosan együttműködnek az olasz, amerikai, a délkelet-ázsiai és a kolumbiai szervezett bűnözési "világcégekkel". Magyarország, Csehország,

³⁴ KOVÁCS István r. főhadnagy: *A szervezett bűnözés két alappillére: az emberkereskedelemből kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények valamint a kábítószer-kereskedelem összefonódása*, Nemzetbiztonsági Szemle, ISSN:2064-3756, Budapest, II. évfolyam 4. szám, 2014, 79-101. old.

³⁵ HORVÁTH Gergely Krisztián-KOVÁCH Imre: *A feketegazdaság (olajkereskedelem és KGST-piac) és vállalkozói Magyarországon*. Szociológiai Szemle, Budapest, 1999/3., 1-12. old.

³⁶ Thone GUSTAFSON: *Capitalism Russian style*. Cambridge University Press, 1999.

³⁷ Stephen HANDELMAN: *Comrade criminal. Russian new mafiya*. New Haven: Yale University Press, 1995.

Szlovákia és Lengyelország az orosz maffiák hídfőállása, nemzetközi kapcsolataikat, "személyzeti" ügyeket és pénzmosási akciókat túlnyomórészt itt intézik. Sok szakértő valószínűnek tartja, hogy az orosz maffia közvetlenül beavatkozik egyes politikai és katonai fejleményekbe is a volt Szovjetunió, a volt Jugoszlávia, Bulgária és Románia területén, csápjai fokozatosan kiterjednek Németország és Nyugat-Európa felé, elsősorban a fegyver-, a narkó- és a szexipacon.³⁸

Prostitúció

A prostitúció jogi háttere ebben az időszakban szintén szabályozáson ment keresztül. Az üzletszerű kéjelgést, mint bűncselekményt, hazánkban 1993-ban helyezték hatályon kívül. Ennek jogpolitikai indoka az 1950-es New Yorki Egyezmény, amelynek Magyarország szintén szerepvállalója lett. Az egyezményt 1955-ben írta alá Magyarország, így kötelezettséget vállalt arra, hogy az abolicionista-modell, azaz áldozatközpontú szemlélet tisztviselője legyen. A modell kimondja, hogy a prostituáltak áldozatok, így őket nem büntetni, hanem védelmezni és segíteni kell. Az egyezmény összes tagja aláírta azt a dekrétumot, amely kimondja, hogy minden olyan személyt, aki mások prostitúciójából hasznot húz, büntetni kell. Az egyezmény „a prostitúció és az azt kísérő rossz, a prostitúció céljait szolgáló emberkereskedés az emberi személy méltóságával és értékével összeegyeztethetetlen, és veszélyezteti az egyén, a család és a társadalom jólétét” alapelven nyugszik.

A korban hatalmas ambivalencia mutatkozik, hiszen nemzetközi kötelezettségvállalásunk van arra vonatkozóan – megjegyzem a mai napig –, hogy a kerítőket üldöztetni kell, azonban az áldozatközpontúság mellett maga a prostituált üldöztetését is előírja a törvény – lásd szabálysértési alakzat -. De facto a prostituált egyszerre áldozat és elkövető is. 1999 szeptemberéig a prostitúciót, mint szabálysértést kezelte a joggyakorlat. „A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról” szóló 1999. évi LXXV. törvény³⁹ életbelépésével bevezetődött a „tiltott kéjelgés” fogalma, mely alapján a prostitúció, bizonyos feltételek teljesítésével, legális tevékenységgé vált. A Baranya Megyei Bíróság első

³⁸ Dr. VÁRHALMI A. Miklós: *Gondolatok a Magyarországi titkosszolgálatok újszerű szervezésének, irányításának egy lehetséges elméleti modelljéhez*, In.: Dr. Várhalmi A. Miklós: *A Magyar nemzetbiztonsági szolgálatokról másként és mindenkinek*, ISBN: 9789639403154, Budapest, 2002, 149. old.

³⁹ 1999. évi LXXV. törvény - *A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról*

között rendelkezett a fentiekről.⁴⁰ A Magyar Köztársaság Alkotmánya (1949. évi XX törvény)⁴¹ 70/I. § szerint; „Minden természetes személy köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi. CXVII. törvény 1. § (3) bekezdése szerint: „a magán-személy minden jövedelme adóköteles.”⁴² A hatályos jogi szabályozás alapján, tehát a prostitúció legálisan, vállalkozási formában végezhető tevékenység. Erre az Alkotmánybíróság a 261/E/2000. AB határozatában⁴³ is rámutatott, amelyben megállapította; hogy „a szexuális szolgáltatás nyújtása beletartozik az Alkotmány 70/B. §-ában meghatározott munka és foglalkozás szabad megválasztása alapvető szabadságjog kategóriájába és teljes korlátozása alkotmányellenes.

A bűnözők azonban a fél-legálitást kihasználva még nagyobb profitra akartak törekedni, így a prostitúciót bordélyházakba, masszázsszalonokba terelték, legális vállalkozásoknak álcázva a lányok kereskedelmét. A szex-szalonok engedélyezett, legális működtetése esetén ez az üzletág a bűnözésből származó pénz tisztára mosására is alkalmas.

A "szabad" választás alapján, vagy valamely kényszer (pl. gazdasági) hatására prostitúciós életformában élőkön azon túl, hogy kizsákmányolják az "üzletszerzők" a védelmükről "gondoskodó" prostitutorok, még a társadalmi kiközösítés és megvetés is sújtja. Éppen ezért rendkívül nehéz szabadulni ezen életforma béklyójából. A prostitúciós célú nemzetközi emberkereskedelem áldozatainak esetében ez még inkább igaz. Ezeket a leányokat ugyanis adósság-kötelékkel, zsarolással, fizikai és lelki terrorral és számos más eszközzel kényszerítik a prostitúció folytatására, így például a kábítószer-fogyasztás, azaz „bedrogozás” kényszerítésén keresztül is.⁴⁴ Azért, hogy a bűnözők a prostitúciós tevékenységből milliárdos bevételre tegyenek szert, az abban foglalkoztatott személyek embertelen megaláztatáson és megpróbáltatásokon mennek keresztül.

Nézetemben tekintet nélkül áldozatnak, kizsákmányoltnak kell tekinteni azt – lényegtelen, hogy milyen valóságos vagy feltételezett befolyása, kontrollja vagy biztonsága van -, aki számára különböző időpontokban elszenvedett kényszer,

⁴⁰ 6.K20.483/200/9.számú határozat: „... A jogalkotó elismerte a prostituáltak tevékenységét, mint szolgáltatást, ezáltal az üzleti jellegű tevékenységgé vált és a prostituáltak egyéni vállalkozóknak tekintendők...”

⁴¹ 1949. évi XX. törvény – A Magyar Köztársaság Alkotmánya

⁴² 1995. évi. CXVII. törvény – a személyi jövedelemadóról -

⁴³ 261/E/2000. AB határozat – a prostituáltak egészségügyi kiskönyvének nyilvántartásba vétel jogcímének megsemmisítéséről

⁴⁴ KOVÁCS István r. főhadnagy: A szervezett bűnözés két alappillére: az emberkereskedelemhez kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények valamint a kábítószer-kereskedelem összefonódása, *Nemzetbiztonsági Szemle*, ISSN:2064-3756, Budapest, II. évfolyam 4. szám, 2014, 79-101. old.

bántalmazás, erőszak más és más szintje, fokozata és kiterjedtsége alapján szexuálisan kihasználják és erőszakot követnek el rajta. A prostitúciós erőszak áldozati képe egyrészt a személy ellen férfiak által alkalmazott erőszak – fizikai, lelki -, másrészt pedig a személy ellen, szexualitás terén alkalmazott erőszak – fizikai, lelki – szintéren jelentkezik.

Tulajdonképpen a prostitúció kliense, a használó azért a közvetett módon jelentkező erőszakért fizet, azt az erőszakon alapuló nem tevést és hagyást fogja megvásárolni, amelyet korábban beleültettek, és kényszer hatása alatt megköveteltek tőle. És mindehhez bármilyen burkoltan és féllégálisan a strici partner. A prostitúció során a férfiak a nőt szexuálisnak mondott késztetések levezetésére szolgáló tárgyként, a másik ember, a náluk gyengébb, a nekik kiszolgáltató, a megvett, kibérelt használati eszköz fölötti hatalomtárgyaként használják. Hihetetlen megaláztatást, pokoli lelki és fizikai kínokat, életre-halálra szóló testi és mentális sérüléseket okozva nekik.

Betlen Anna megfogalmazásában, a prostitúció világában a nő haszonállat. Az egyik befogja, betöri, a másik megveszi, futtatja, a harmadik kibérli, visszaadja, a negyedik zsebre vágja a taxát meg azt a kis kenőpénzt. Olcsó cucc, jól jövedelmez, karbantartása egyszerű: minél kevesebbet eszik, annál többet tejel. És nem beszél.⁴⁵ Ezen túlmenően újabb példa a rendőrség passzivitására és visszaéléseire, valamint arra, hogy képtelen és tanácstalan a szervezett bűnözői hálózatok felszámolására, a prostitúció kérdését sem tudja rendezni. Statisztikai adatok számolnak be arról, hogy a stricik üldöztetése és üldözése minimális szintre szorul, ám a prostituáltakkal szembeni intézkedések száma nő, a velük szemben rendőri oldalról alkalmazott visszaélések és erőszak érvényesül.⁴⁶

A korban látnak napvilágot a rendőri devianciaelméletek. Ezek az elméletek – megjegyzem helytelenül – a bűnözés elemének tekintik a prostituáltakat, szoros összefüggésbe hozzák őket más bűnelkövetők tényleges bűncselekményeinek elkövetésével. Földvári Aladár és Egressy András egyenesen a bűnözés melegágyának nevezik a prostitúciót, az üzletszerű kéjelgőket a legkülönfélébb vagyon- és személy elleni bűncselekmények társtetteseként azonosítják. Kiemelik többek között a lopást, a csempészést, a kábítószer-kereskedelmet, a kerítést is.^{47,48} Dr.

⁴⁵ BETLEN Anna – *Szabadon vagy önként, Élet és Irodalom, 2009/29. sz., Budapest, ISSN 0424-8848*

⁴⁶ *Az adatok forrása a Legfőbb Ügyészség Számítástechnika-alkalmazási és Információs, Központja által kiadott "Tájékoztató az ismertté vált kiemelt bűncselekmények sértettjeiről, valamint a sértettek és az elkövetők kapcsolatairól az 1992 és 1996 években*

⁴⁷ FÖLDVÁRI Aladár - *A fővárosi prostitúcióról. In: Belügyi szemle. - 17. évf. 3. sz. (1979), p. 86-89., ISSN 1218-8956*

⁴⁸ „A prostitúció szorosan kapcsolódik a bűnözéshez. Különösen kedvez a lopásoknak, a csempészésnek, a spekulációknak, a pornográfia terjesztésének, de lehetőséget teremt törvénytelen valutázásra, kábítószer-kereskedelemre, a fiatalkorúak bevonására a prosti-

Bodor Endre rendőr őrnagy a rablások és a betöréses lopások vonatkozásában nevezi őket bűnségednek.⁴⁹ Elméletüket maga a szabályozó modell is megkérdőjelezi, hiszen a XX. század elején regisztrált bűnügyi nyilvántartások nem rendelkeztek olyan minőségű és mennyiségű adattal, amelyek vonatkozásában – reprezentatív - statisztikai szinten elemzést lehetne végezni a prostitúciós tevékenységet űzők és a bűnelkövetők között. A statisztikák nagy része az úgy nevezett közveszélyes munkakerülők és intézetből szökött személyek adataiból álltak. Az utolsó kéjné regisztrációját a XIX. században végezték, így a szerzők olyan adatokkal dolgozhattak csak, amelyek nem tartalmaztak külön arra a századra vonatkozó adatokat, tekintettel arra, hogy a kéjnök regisztrációját eltörölték, így, mint a prostitúció foglalkozásként történő megjelölése okafogyottá vált.⁵⁰

A rendőri szervek akciószolgálatai mind a prostituáltak üldözésére terjedtek ki, arra koncentráltak. Tonhauser László és Diószeghy - műveikben is hangot adván - a szórakozóhelyek ellenőrzését, a kórház céljaira alkalmas helyiségek rekvirálását, és a zughelyek felderítését tűzték ki célul.^{51,52} Elméletük, mivel egy aspektusból indul ki – a prostituált bűnöző -, nem vizsgálja a lényeges körülményeket, amelyek akár büntetőjogi-, akár más szempontból a büntetést enyhítő, súlyosbító avagy akár felmentő körülményként értékelendő. Mérges István helyesen állapította meg azt, hogy a prostituáltakat aktuális kriminológiai elemzés tárgyaként kell kezelni, tanulmányozni kell a személyi körülményeket, a szociális helyzetet, az elkövetés módját, stb.⁵³ Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy, amennyiben a prostituált bűnelkövető, milyen részben terheli felelősség az általa tanúsított bűnös magatartás miatt. Tisztázni kell a bűnösség fo-

túcióba, a kerítésre és a kétes hírű szórakozóhelyek fenntartására. Tevékenységük a további bűnözés melegágyát képezik: velük szoros kapcsolatban a titkos találkahely fenntartók, kéjnök által kitarított férfiak és társadalmi tulajdont fosztogató egyéb bűnözők csoportja.” Egressy András - A közveszélyes munkakerülés és prostitúció büntetőjogi kérdései. In: Rendőrségi szemle. - 2. évf. 4. sz. (1954), p. 331-339., ISSN 1218-8956

⁴⁹ „Segítőtársat talál a bűnöző a prostituáltban rablások és betöréses lopások tekintetében is.” BODOR Endre - Szücs János: A prostitúció helyzete a fővárosban. In: Belügyi szemle. - 2. évf. 6. sz. (1964), p. 27-34., ISSN 1218-8956

⁵⁰ 837/1884 számú szabályrendelet - a bordély-ügyről -, 33474/1864 számú szabályrendelet - a kéjlegés-bordelházak és kéjhölgyekről -, 8811008/1907 számú szabályrendelet - a prostitúcióról –

⁵¹TONHAUSER László: Egy szervezett akció a prostitúció visszaszorítására. In: Belügyi szemle. - 12. évf. 10. sz. (1974), p. 99-101., ISSN 1218-8956

⁵²DIÓSZEGHY Miklós – Veszedelmesen terjed a prostitúció, In: Budapesti Negyed 69./18. évf. 3. sz. (2010. ősz), ISSN: 1418-8724

⁵³MÉRGES István: Hozzászólás "A prostitúció időszerű kérdései" c. cikkhez. In: Belügyi szemle. - 3. évf. 10. sz. (1965), p. 47-51., ISSN 1218-8956

kát, egyedüli tettes, társtettes, bűnséged, vagy éppen csak egy büntethetőséget objektív módon megszüntető indok általi áldozat.

A rendőri devianciaelméletek nem ismerik a prostitúcióhoz szorosan kapcsolódó kliensi, illetőleg prostitutor fogalmakat. Míg a büntetőjogi és kriminalisztikai üldöztetés középpontjában a prostituált áll, úgy a kliens – hivatkozással arra, hogy családi körülményeit félti, így tőle tanúvallomás nem várható -, illetőleg a prostitutor – strici, kerítő, kényszerítő, stb. – magatartása és üldöztetése a nyomozó hatóságtól nem várható el. Hogy várható el az ilyen rendőrségtől az objektív megítélés? De nem csak a rendőri vezetés korrumpálható és él vissza hatalmi pozíciójával: Bizonyított, hogy a nők többsége nem vesz igénybe semmilyen segítséget, nem tesz rendőrségi feljelentést nemi erőszak esetén, mivel tudják, azt mondanák nekik, hogy csak azt kapták, amit megérdemeltek.⁵⁴ Ez növeli a kiszolgáltatottságot és fokozza a rendőri zaklatást is.⁵⁵ Petrányi, Tamási és Betlen is rávilágít arra, hogy nem csak a felső- vagy középvezetés felelős a korrupció megjelenéséért. A járőrök gyakran megfelelő törvényi háttér nélkül megbüntetik, vagy akár elő is állítják a prostitúciót űző nőket.

Kutatás állapította meg, hogy a prostituálttá válás egyik fő oka a nőknél elkövetett korábbi fizikai és nemi erőszak ténye, amely nemcsak a családon belül történik, de a foglalkozás során is folytatódik, nem ritkán a rendőrök és a kliensek által. Az áldozatok nem vagy alig számíthatnak segítségre, támogatásra a hatóságok által.^{56,57,58} Smura és Restif rávilágít a törvények átlépésére, miszerint a rendőrség nem, hogy szemet hunyt, hanem aktívan támogatta a prostitúciót. A közterületi prostitúcióval kapcsolatban a rendőrségnek nagy találékonyságra volt szüksége, éppen ezért az eredményesség érdekében sokszor a törvényesség határát súrolva kellett dolgoznia.^{59,60}

Az 1970-es években Betlen számára egy volt prostituált elmesélte, hogy ő maga és néhány társa a teljes tilalom időszakában a Belügyminisztérium irányítása és ellenőrzése alatt működött prostituáltként. A rendőrség, összeszedve az

⁵⁴ Jean D’CUNHA - *The Legalization of prostitution: A sociological inquiry into the laws relating to prostitution in India and the West* -, Wordmakersforthe Christian Institute fortheStudy of Religion and Society, 1991, ISBN: 8185447004

⁵⁵ uo.

⁵⁶ PETRÁNYI Tamás: *Társadalmi problémák a mai Magyarországon: a prostitúció*. In: *Rendvédelmi füzetek*. - 3. sz. (2010.), p.107-110.

⁵⁷ TAMÁSI Erzsébet - *Egy törvény exportja. A prostitúció szabályozásának svéd modellje, Jogelméleti Szemle, 2011/4.szám, ISSN:1588-080X*

⁵⁸ BETLEN Anna – *A férfi ősi jussa* -,In: *Ezredvég, 2007. 2. és 3. szám, ISSN: 0238-2865*

⁵⁹ Smura János: *A közterületi prostitúció kezelésének nehézségei Veszprémben*. In: *Belügyi szemle*. - 52. évf. 4. sz. (2004), p. 91-95. ISSN 1218-8956

⁶⁰ David COWARD - *Restif de la bretonne and the reform of prostitution, Studies on Voltaire and eighteenth century CLXXVI: 1979. p. 383*

erre alkalmasnak látszó prostituáltakat, a következő alkut ajánlotta fel nekik: az őket felkereső külföldi férfiakraól igyeksenek megtudni, miféle deviza- és egyéb kereskedelmi ügyleteik vannak, kik a gazdasági, esetleg politikai kapcsolataik, s erről rendre beszámolnak a rendőröknek. A szolgálatért cserébe egy bizonyos (nem is hosszú) idő után a Belügyminisztérium segít nekik kilépni a prostitúcióból: munkát keres nekik, s aki kívánja, annak segít továbbtanulni, esetleg bejutni az áhított felsőoktatási intézménybe. A beszélgetőpartneréből így vált diplomás értelmiségi.^{61,62} A korrupció a társadalmi érdeklődés középpontjában álló jelenség. Élete során szinte mindenki hallott róla, vagy – rosszabb esetben – személyesen is tapasztalatokat szerezhetett a működéséről. A szervezett bűnözői körök ezzel tisztában vannak, így folyhatnak be a közéletbe. Más kérdés, hogy nemzetbiztonsági szempontból bizonyos információkat így meg lehetett szerezni, a bűnüldözési érdek elfogadhatóságára tekintettel. A fentiek figyelembe vételével sem engedhető azt meg, hogy azon intézmények, amelyeknek módjában áll segíteni és megoldani a prostitúció szabályozását korrupctak és korrumpálhatóak legyenek. Éppen ezért a prostitúció szabályozásáért felelős modellnek a szabályozáson túl a korrupció megelőzésére, megszüntetésére és a bűnözés felszámolására is irányulnia kell.

Területfelosztás, leszámolások

A prostitúcióból, az olajozásból befolyt összegekért megindult a leszámolás. Oroszok, ukránok, albánok é magyarok gyilkolták egymást. Az elsők között szereplő orosz leszámolás 1994. március 03-án volt, amikor a sármelléki repülőtéren egy IL-76 típusú szállító gép felrobbant. A repülő az Ural Air Company tulajdonában állt, az ügyvezető Nyikolaj Sirokov volt. Ő volt a Magyarországon aktívan tevékenykedő jekatyerinburgi maffia első számú embere testőrségének vezetője. Sirokov cégeket alapított és dollármilliókat szerzett az olajozásból. Feltehetően ez sérthette a konkurens ukrán érdekeltségeket, mert 1993. év december 03-án Budapesten, a II. kerületi Virág Benedek utcában meggyilkolták, még testőre Rahimjanovics Valejev sem tudta megmenteni. A lehetséges elkövetők között merült fel Szergejevics Gorbunov neve, akit néhány nappal később Húvösvölgyben találtak meg fejbe lőve. Ez időben mondhatjuk a magyarok sem unatkoztak.

A nagy értékű illegális és lopott gépkocsik kereskedelmének köszönhetően R. László és Cs. Zsigmond 1990. év nyarán megalapítja a Conti Car cégcsoportot.⁶³ 1992. év közepén S. Jánost a cég üzlettársát brutális kegyetlenséggel meggyilkolják. Itt lépett képbe B. József, akit Tamásként olvashatunk a médiákban. Ő R.

⁶¹ FORRAI Judit: *Szegénység és bűnözés különös formája a budapesti utcákon: a férfi- és női prostitúció.* In: *Belügyi szemle.* - 47. évf. 2. sz. (1999), p. 91-101.

⁶² BETLEN Anna – *A férfi ősi jussa* -, In: *Ezredvég*, 2007. 2. és 3. szám, ISSN: 0238-2865

⁶³ B.268/2005/505. számú Bács-Kiskun Megyei Bíróság ítélete

László távoli rokona, építési vállalkozó, de szeretne volna kivenni a részesedését a fekete pénzekből. Kisebb jogsértések elkövetését követően a hatóság egy robbantásos bűncselekménnyel hozta összefüggésbe, ám mindösszesen 30 nap előzetes letartóztatás után szabadult. Ez a robbantás 1995. szeptember 19-én történt Budapesten, a VIII. kerületben, a Práter utcában. Az áldozat N. Awad volt, aki Jordániából bevándorolt és áttelepült pénzváltó volt. Nevezett a valutából adódóan magas kamatra tett szert, pénzt pedig uzorakölcsönökre fektette. Neve összemosódik a Balkán útvonallal⁶⁴ kapcsolatos kábítószer-kereskedelemmel is, meggyilkolásának indítéka a megrendelőnek szállított rossz minőségű kábítószer. 1997. év elejére a fenti cégcsoport vezetőségével a kapcsolata megromlott és ismeretlenek megpróbálták Solymári házában megölni. B. Tamás megkereste a hatóságokat és nyomozási alkut kötött, kitálalt a magyar, haza szervezett bűnözésről, amelyet a nyomozó hatóság videó felvételen rögzített.

Ennek eredményeképpen 1997. áprilisában R. Lászlót és Cs. Zsigmondot a hatóságok letartóztatták. Nevezettek mellett jelentős szerepet kapott T. György is, aki azzal vívta ki magának a tiszteletet, hogy fel tudott lépni az orosz és ukrán érdekeltségek ellen. Módszerek közül nem válogatott, véreskezű, erőszakos ember volt. Megjegyezni kívánom, hogy T. György végrehajtoként kezdte és jutott el a saját bűnszervezetének megalakításáig. A szervezett bűnözés fogalom meghatározásakor utaltam rá, hogy szintek közötti mozgás lehetséges, nagyban függően a személyi viszonyoktól. 1992-ben a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság zsarolás és más bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt rendelt el nyomozást P. József, Cs. Attila és T. Péter ellen.⁶⁵

⁶⁴ *A délszláv válság, valamint az afganisztáni helyzet eredményeképpen ez időben megváltozott hazánk szerepe a nemzetközi kábítószer-kereskedelemben. A szállítás útvonala ettől az időszaktól kezdődően országunk határain át vezetett. A hazai szervezett bűnözői csoportok is aktivizálták magukat az extra profit beszedése érdekében. A tranzitcsempészet vonatkozásában Magyarország a Balkán egyik legjelentősebb útvonala, állomása és hálózata lett. A délszláv háborút lezárását követően ismét megnyílt a klasszikus balkáni útvonal, mellette megmaradt a Bulgáriát, Romániát, Magyarországot, Ausztriát érintő közép-balkáni útvonal. Magyarország speciális helyzetét tekintve különösen érintett a kérdésben, hiszen két útirányban is fontos szerepet tölt be. A klasszikus kábítószerrel a kilencvenes évek közepén az úgy nevezett modern kori kábítószerrel is felbukkantak a drogpiacra. Ennek eredményeképpen Magyarország tranzitországból egyre jelentősebb felvevőpiaccá nőtte ki magát. Bebesi Zoltán ny. rendőr őrnagy - kábítószer-bűnözés és terrorizmus, doktori (phd) értekezés, Témavezető: Dr. Kőszegvári Tibor ny. vezérőrnagy Professor Emeritus, az MTA doktora, Budapest, 2009.*

⁶⁵ 14.B.123/2006/659. számú Fővárosi Bíróság ítélet

P. József neve azért jelentős, mert meggyilkolása után bontakozódott ki az igazi bandaháború. Hosszas kutatás során nem találtam olyan jogerős bírósági végzést vagy határozatot, amelynek értelmében P. József büntetőjogi felelőssége bebizonyosodott. Nevezett éppen terepjárójába szállt be 1996. november 1-jén, az óbudai Ladik utcában, amikor egy motorkerékpáros állt meg mellette, nevén szólította, majd közvetlen közelről egy zacskóba csomagolt fegyverrel fejbe lőtte. A máig ismeretlen, s a közeli HÉV-sínek felé elkarikázó tettes a zacskóban magával vitte a lőszer hüvelyét is, így érdemi nyom nem maradt a helyszínen. Az indíték rendkívül egyszerű volt: P. József rendkívül magas kamatú kölcsönt adott P. Tamásnak, amit utóbbi nem akart kifizetni és ez a vita a meggyilkolásig fajult.⁶⁶ P. József társa Cs. Attila is majdnem meghalt, amikor egy támadás során egy szamuráj karddal életveszélyesen megsebesítették. Nem ő volt az egyetlen, aki túlélte az ellene elkövetett merényletet: T. György is túlélte, amikor szitává lőtték a gépjárművét. Ez válasz lehetett az 1996. november 13-án elkövetett L. Csaba elleni üggetőpályás merényletre.⁶⁷

A merénylet után néhány nappal, 1996. november 26-án Budapesten, a II. kerületi Pipitér utcában kilenc lövéssel megsebesítették T. Pál vállalkozót. Nyolc nappal később Budapesten, az I. kerületi Attila út 13. számú ház előtt ismeretlen álarcos támadó rálőtt D. Sándor kaszinótulajdonosra. 1996. december 18-án, saját, Üllői úti lakása előtt meggyilkolták a 42 éves vállalkozót, D. Ferencet. Z. Gyula is az áldozatok között van, akinek terepjárója alatt 1997. május 5-én robbant bomba. A férfi csak a merényletet követő tizedik napon, a kórházban halt meg. Nevezettek azért voltak a leszámolások áldozatai, mert tulajdonukban számos éjszakai bár, masszázsszalon, szórakozóhely állt, amely nyíltan közvetített prostitúciós és kábítószerrel-kapcsolatos szolgáltatásokat. Mindenki azt szeretete volna, ha egyeduralkodóként van jelen a piacon.⁶⁸ B. Tamás nagyon sok embernek szúrta a szemét, mikor videó vallomást tett a rendőrségen. T. György, P. Tamás akit egyébként összefüggésbe hoz az oroszokkal -, Cs. Zsigmond, R. László, Cs. Attila és még sokan mások rendelkeztek olyan indítékkal, amely a vállalkozó halálához vezetett.

B. Tamás 1998. július 2-án leparkolt az Aranykéz utcai parkolóházban és elindult az évek óta szokásos útvonalán a közelben lévő irodája felé. Amikor déli 12 óra előtt néhány perccel egy, az utcán parkoló kispolski mellé ért, a benne korábban elhelyezett bombát működésbe hozták a merénylők. A nagyjából négykilónyi TNT-nek megfelelő erejű robbantás hatalmas pusztítást végzett; nevezetten kívül még három embert ölt meg és több mint húszat megsebesített. Az elkövetéssel már akkor meggyanúsították J. Rohácot és szlovák társait, akikről kiderített-

⁶⁶ 3.Bf.253/2014/10. számú Fővárosi ítéltábla ítélet

⁶⁷ 40/1997/bü. számon a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Vizsgálati Osztályának nyomozása

⁶⁸ uo.

ték, hogy a Béke Hotelben készültek a támadásra, a bombát is ott „pihentetve”, mielőtt beépítették volna a merényletbe használt kispolskiba. Az autót J. Hamala vásárolta álnéven, hamis papírokkal. A technikai fejlettségnek köszönhetően az ezzel kapcsolatos büntetőper ma is zajlik, ahol végül P. Tamást hozták kapcsolatba a felbujtói magatartással.⁶⁹

1999. február 2-án Budapesten, a XV., Szent Korona utca 25. szám alatt egy bérnyílós kivégezte az akkoriban éppen börtönbüntetését töltő, s onnan eltávozásra kiengedett D. Györgyöt és testőrét. Alig két hónappal a Szent Korona utcai leszámolás után, 1999. április 12-én Tahitótfaluban rálöttek S. Zoltán Bentleyjére, amely nagy sebességgel a falhoz vágódott. Seres és olasz származású utasa a helyszínen meghalt. Válaszul 1999. április 19-én kézigránát robbant Szentendrén, és könnyebben megsebesítette Cs. Zsigmondot, a Conti Car egyik alapító-tulajdonosát. 1999. június 11-én este bomba robbant a X., Kőér utcai Spartacus sporttelep büféje előtt, melyet gyakran látogattak a S. Zoltánhoz közel álló személyek. Ugyanazon a napon a XX. kerületben meglőtték Cs. Barnabást, aki akkoriban egy őrző-védő cég mellett a Spartacus sportboltot is működtette.⁷⁰

Az 1999-es évet követően, számtalan merénylet után, közel húsz év múlva a nyomozó hatóságok a mai napig próbálják feltérképezni és megfejtetni, hogy egyes merényletek mögött milyen érdekeltségek és legfőképpen kik állhattak, állhatnak. Egy biztos: a 90-es évek rányomta a bélyegét a magyar kriminalisztika történetére. A millenniumot követően ilyen véres korszakra és merényletekre a szervezett bűnözés történetében nem került sor. A bizonyosságot nyert elkövetők pedig a mai napig is számíthatnak arra, hogy bűnösségük megállapításra, a megfelelő szankció pedig kiszabásra kerül.

Ajánlások

Tekintettel arra, hogy a szervezett bűnözés alapmetódusa a konspiráció, ezért a rendvédelmi szerveknek is hasonló módszereket, technikákat és taktikákat kell alkalmazniuk. A megoldást a titkos információgyűjtés- és adatszerzésben látom. A titkos információgyűjtés vizsgálata az 1990-es években indulhatott meg, az első legmagasabb jogszabályi hierarchia szintű törvényi szabályozásra is akkor került sor. Erről az 1990. évi X. törvény rendelkezett.⁷¹ A törvényszintű jogalkotás előtt is volt titkos információgyűjtés és adatszerzés, azonban azt belső szabályzók irányították, nevezetesen a „dupla nullás” szabályzók. A „dupla nulla” kifejezés a szigorúan titkos minősítést jelentette, utalva a mély konspirációra.

⁶⁹ 3.Bf.253/2014/10. számú Fővárosi ítélet

⁷⁰ B.268/2005/505. számú Bács-Kiskun Megyei Bíróság ítélete

⁷¹ 1990. évi X. törvény – a különleges titkosszolgálati eszközök és módszerek engedélyezésének átmeneti szabályozásáról

A törvényhely már a címéből is mutatja, hogy nem volt végleges szabályozás, átmenetileg, eseti jelleggel tudta csak szabályozni az adatszerzést. Gyermekecipőben járt még a konspirációs eszközök és módszerek kidolgozása. Mérföldkövet a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényjelentett, amelyet további jogszabályok követtek.⁷² 2003. július 01-jén hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, amely az eredeti koncepciónak megfelelően szakított az eljárási szakaszok egyenértékűségét valló elmélettel, és az eljárás súlyponti részévé a tárgyalási szakaszt tette.⁷³

Ebben nagy szerepet kap az adatszerzés, azaz a múltbeli esemény rekonstrukciójából adódó történeti tényállás teljes megismerése. Ugyanakkor a teljes rekonstrukció megköveteli azt, hogy olyan eszközöket is alkalmazzunk, amelyek képesek arra, hogy a nyílt információk beszerzésén kívül még mélyebbre áshassunk és onnan olyan információkat hozzunk fel, amelyeket teljes konspiráció övez. A titkos információgyűjtésen belül az alkalmazás célja így két részre különül el. Az egyik a büntetőeljárásban alkalmazható reagáló jellegű titkos információgyűjtés, amelynek célja a hatékony és eredményes igazságszolgáltatás, a másik pedig a megelőző jellegű, a végrehajtói hatalom által irányított nemzetbiztonsági célú titkos információgyűjtés.⁷⁴

A hatályos szabályozás szerint a titkos információgyűjtés során alkalmazott eszközöknek és módszereknek két nagy csoportját lehet elkülöníteni attól függően, hogy esetleges alkalmazása előtt szükséges-e valamely szervtől (bíróság, ügyészség) engedélyt kérni, vagy sem. A rendőrségről szóló törvény megkülönbözteti a bírói engedélyhez nem kötött és a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtési módszereket. A Nemzetbiztonsági törvény külső engedélyhez kötött illetve külső engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtésről szól, mert a törvény szerint bizonyos esetekben a bíróság, bizonyos esetekben pedig az igazság-ügyi-miniszter engedélye szükséges a titkos adatszerzés végzéséhez.

A rendőrségről szóló törvény VII. fejezetében nevesítve és összefoglaltan határozza meg a nyomozó hatóságok által használható bírói engedélyhez kötött, illetve nem kötött titkos információgyűjtés eszközrendszerét.⁷⁵ Ezek alkalmazá-

⁷² 1994. évi XXXIV. törvény – A rendőrségről –

⁷³ SZALAI Géza: *Gondolatok a titkos információgyűjtésről, az ügyészségről és a fedett nyomozóról*, *Belügyi Szemle*, ISSN 1218-8956, 2005. év 6. szám, 21. old.

⁷⁴ FINSZTER Géza: *A titkos információgyűjtés szabályozása a hazai jogban*, *Kriminológiai tanulmányok XXXVII.*, OKRI, Budapest, 1999., 109. old.

⁷⁵ *informátort, bizalmi személyt vagy a Rendőrséggel titkosan együttműködő más személyt vehet igénybe (Rtv. 64.§ (1) bek. a, pont) az eljárás céljának leplezésével (puhatolás) vagy a kilétét leplező fedett nyomozó igénybevételével információt gyűjthet, adatot ellenőrizhet 74 (Rtv. 64.§ (1) bek. b, pont)*

sának jelentős részét nem köti bírói engedélyhez. E nyílt szabályozás keretén belül generálisan megállapítja a titkos információgyűjtés törvényi céljait, így módon teret nyit a felhasználásuk előtt, azonban ezáltal be is határolja az alkalmazható eszközök körét.⁷⁶

saját személyi állománya, valamint a vele együttműködő személy és rendőri jelleg leplezésére, védelmére fedőokiratot állíthat ki, használhat fel, fedőintézményt hozhat létre, és tarthat fenn 75 (Rtv. 64.§ (1) bek. c, pont)

a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható és vele kapcsolatban lévő személyt, valamint a bűncselekménnyel kapcsolatba hozható helyiséget, épületet és más objektumot, terep- és útvonalszakaszt, járművet, eseményt megfigyelhet, arról információt gyűjthet, az észlelteket hang, kép, egyéb jel vagy nyom rögzítésére szolgáló technikai eszközzel (a továbbiakban: technikai eszköz) rögzítheti (Rtv. 64.§ (1) bek. d, pont)

a bűncselekmény elkövetőjének leleplezésére vagy a bizonyítás érdekében – sérülést vagy egészségkárosodást nem okozó – csapdát alkalmazhat (Rtv. 64.§ (1) bek. e, pont)

mintavásárlás végzése érdekében informátort, bizalmi személyt, a Rendőrséggel titkosan együttműködő más személyt vagy fedett nyomozót, továbbá – az ügyész engedélyével – álvásárlás, bizalmi vásárlás, bűnszervezetbe való beépülés, illetve ellenőrzött szállítás folytatása érdekében fedett nyomozót alkalmazhat (Rtv. 64.§ (1) bek. f, pont)

ha a bűncselekmény megelőzésére, felderítésére, az elkövető elfogására, kilétének megállapítására nincs más lehetőség, a sértettet szerepkörében – életének, testi épségének megóvása érdekében – rendőr igénybevételeivel helyettesítheti (Rtv. 64.§ (1) bek. g, pont)

természetes személyekkel, jogi személyekkel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel titkos együttműködési megállapodást köthet (Rtv. 64.§ (2) bek.) – az előbbi megállapodás keretében kezdeményezheti a bűnüldözés szempontjából különleges fontosságú ilyen szervezetek munkatársával hivatásos szolgálati, közszolgálati, közalkalmazotti jogviszony, illetve munkajogviszony (a továbbiakban: munkaviszony) létesítését (Rtv. 64.§ (2) bek.)

az életet, a testi épséget, a vagyont veszélyeztető fenyegetés, zsarolás, bűncselekményre való felbujtás esetén a Rendőrség a használó írásbeli kérelmére a használatában lévő készüléken folytatott telefonbeszélgetés útján továbbított közlés tartalmát a kérelemben foglalt időhatáron belül megismerheti, azt technikai eszközzel rögzítheti (Rtv. 64.§ (6) bek.)

a Rendőrség titkos információgyűjtésre felhatalmazott nyomozó szervének vezetője az ügyész jóváhagyásával a kétévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő, szándékos bűncselekmény felderítése érdekében az ügygel összefüggő adatok szolgáltatását igényelheti a törvényben meghatározott szervektől (Rtv. 68.§)

⁷⁶ Dr. ERDŐS István: A titkos információgyűjtés magyar szabályozása, és az általa nyert információ felhasználása a büntetőeljárás során, 430-450. old. In: Dr. Várhalmi A. Miklós: Gondolatok a Magyarországi titkosszolgálatok újszerű szervezésének, irányításának egy lehetséges elméleti modelljéhez, In.: Dr. Várhalmi A. Miklós: A Magyar nemzetbiztonsági szolgálatokról másként és mindenkinek, ISBN: 9789639403154, Budapest, 2002

Az eredményes felderítésben a legnagyobb szerepet a fedett nyomozó alkalmazásában látom. A titkos rendőri munka egyik formája, mikor a nyomozó hatóság tagja bűnüldözési érdekből a beépül a bűnelkövetők különböző csoportjaiba. A laikus számára ez egyet jelent a filmekben látott beépüléssel. Eredete az amerikai módszerhez kapcsolódik. A bűnszervezetbe való beszivárgás nagyon veszélyes és éppen ezért világszerte csak nagyon speciális esetekben alkalmazzák. A bűnözői körökbe történő beépülést az USA-ban „fedéses akciónak” hívják. A fedéses akciónak két formája van. Az egyik a „beépülés könnyű fedéssel”, melynek keretében a beépült rendőr gyakran még a rendőri feladatát is ellátja emellett. A másik formája a „beépülés mély fedéssel”, mely esetben többnyire fiatal, speciálisan kiképzett rendőrök megtévesztésül új személyazonosságot kapnak és valamilyen civil foglalkozást folytatnak, s munkájukat részben a könnyű fedéses, részben pedig a kinti rendőr kollegáik segítik.⁷⁷ A magyar szabályozás ettől jóval eltérő. Ami a hazai szabályozást illeti, korábban a 003/1965. BM parancssal kiadott felderítési szabályzat tartalmazta a „nyomozó bevezetése a bűnöző körbe” elnevezésű módszert.⁷⁸

Az 1998. évi XIX. törvénnyel módosított Rendőrségről szóló törvény vezette be 1999. év szeptember 1-től a fedett nyomozó kifejezést, mint a titkos információgyűjtés egyik módját, majd az 1998. évben kiadott büntetőeljárásról szóló novella tette a büntetőeljárás részévé. Azonban véleményem szerint szükséges a fedett nyomozó jogintézményének értelmezése. Fedett nyomozónak a rendvédelmi szervek azon hivatásosai tekinthetők, akik a titkos információgyűjtés keretében személyüket, kilétüket leplezve tevékenykednek. Ahhoz, hogy valaki fedett nyomozónak legyen tekinthető három feltételnek kell teljesülnie. Egyrészt az illetőnek a nyomozó hatóság tagjának kell lennie, másrészt ilyen minőségében magát leplezve nyomozói munkát végezzen s már folyjék a nyomozás, harmadrészt pedig az ügyész az adott nyomozó ekkénti igénybevételét engedélyezze. Amennyiben ezen feltételek teljesülnek, a fedett nyomozó bevezethető.⁷⁹

Ha logikusan belegondolunk, a legtöbb információt úgy tudjuk beszerezni, amennyiben közvetlen módon érzékeljük az adott cselekményt, vagy bensőséges információt tudunk meg róla. Ezeket pedig vagy a saját tapasztalaton vagy pedig olyan személy tapasztalatán keresztül kell elérnünk, aki bennfentes. A megfelelő

⁷⁷ Gary T. Marx: *Undercover Police Surveillance in America* University of California Press, California, 1988, 97. old.

⁷⁸ 003/1965. BM parancssal kiadott felderítési szabályzat

⁷⁹ Dr. ERDŐS István: *A titkos információgyűjtés magyar szabályozása, és az általa nyert információ felhasználása a büntetőeljárás során*, 430-450. old. In: Dr. Várhalmi A. Miklós: *Gondolatok a Magyarországi titkosszolgálatok újszerű szervezésének, irányításának egy lehetséges elméleti modelljéhez*, In.: Dr. Várhalmi A. Miklós: *A Magyar nemzetbiztonsági szolgálatokról másként és mindenkinek*, ISBN: 9789639403154, Budapest, 2002

bizalmi kapcsolat kiépítése a bűnözői hálózatokkal eredményezheti a felderítés teljességét. Minél mélyebbre sikerül ásni, és eljutni a piramis csúcsáig, annál több bűncselekmény felderítésére kerülhet sor, sőt további bűncselekményeket meg is előzhetünk. Nézetemben egy speciális képzés, oktatás jelentené a megoldást, amely külön nemzetközi szinten alapuló képzésekkel sokszínűsíthetné a tapasztalatszerzést. Minél több ország rendőreit vonnánk be az oktatásba, annál nyíltabb és szélesebb információkat kaphatnánk. Teret kell engedni a nemzetközi együttműködéseknek, megállapodásoknak és az azzal kapcsolatos információk vándorlásának. Összegzésként megállapítottam, hogy a rendvédelmi szervek számára biztosított titkos eljárások nélkül a mai felgyorsult, globális világban erősen titkossá vált bűnözéssel szemben a hagyományos és kizárólag nyílt adatbázison alapuló eljárásokkal eredményt nem lehet maximálisan elérni. A társadalom elvárja és így számunkra nélkülözhetetlenné válik, hogy a titkos eljárások jogszabályi biztosítása a rafinált, egyre tökéletesebb és modernebb technikákat alkalmazó bűnözőkkel szemben megvalósuljon. Egy jól felépített, gördülékeny és tapasztalatok megosztásán alapuló rendszerrel elérhetjük, hogy a bűnözés viszszaoszoruljon, a bűncselekmények száma csökkenjen, és a bűnelkövetők megfelelő szankcióban részesüljenek.

Felhasznált irodalom

- Andreas SCHLOENHARDT: Transnational Organized Crime and International Criminal Law. 939. p. In Bassiouni, M. Cherif: International Criminal Law, Volume 1: Sources, subjects, and contents. M. Nijhoff Publishers, Leiden, 2008, 939-962.old
- BEBESI Zoltán nyá. rendőr őrnagy - kábítószer-bűnözés és terrorizmus, doktori (phd) értekezés, Témavezető: Dr. Kőszegvári Tibor nyá. vezérőrnagy Professor Emeritus, az MTA doktora, Budapest, 2009.
- BETLEN Anna – A férfi ősi jussa -,In: Ezredvég, 2007. 2. és 3. szám, ISSN: 0238-2865
- BETLEN Anna – Szabadon vagy önként, Élet és Irodalom, 2009/29. sz., Budapest, ISSN 0424-8848
- BODOR Endre - Szücs János: A prostitúció helyzete a fővárosban. In: Belügyi szemle. - 2. évf. 6. sz. (1964), p. 27-34., ISSN 1218-8956
- BORAI Ákos: A szervezett bűnözés büntetőjogi kérdései. Rendészeti Szemle, ISSN 1218-8956, Budapest, 1992. év V. szám, 13. old.
- DÁNOS Valér: A szervezett bűnözés. Gönczöl-Korinek-Lévay (szerk.) Kriminológiai ismeretek, ISSN:1219-6177, Corvina kiadó, Budapest, 1996. 214.old.

- David COWARD - Restif de la bretonne and the reform of prostitution, Studies on Voltaire and eighteenth century CLXXVI: 1979. p. 383
- DIÓSZEGHY Miklós – Veszedelmesen terjed a prostitúció, In: Budapesti Negyed 69./18. évf. 3. sz. (2010. ősz), ISSN: 1418-8724
- Dr. ERDŐS István: A titkos információgyűjtés magyar szabályozása, és az általa nyert információ felhasználása a büntetőeljárás során, 430-450. old. In: Dr. Várhalmi A. Miklós: Gondolatok a Magyarországi titkosszolgálatok újszerű szervezésének, irányításának egy lehetséges elméleti modelljéhez, In.: Dr. Várhalmi A. Miklós: A Magyar nemzetbiztonsági szolgálatokról másként és mindenkinek, ISBN: 9789639403154, Budapest, 2002
- Dr. GÖNCZÖL Katalin: A bűnözés és a bűnmegelőzés Magyarországon a rendszerváltás időszakában. Magyar Jog, ISSN: 0025-0147, Budapest, VI. évfolyam 5. szám, 1984, 646. old.
- EGRESSY András - A közveszélyes munkakerülés és prostitúció büntetőjogi kérdései. In: Rendőrségi szemle. - 2. évf. 4. sz. (1954), p. 331-339., ISSN 1218-8956
- FINSZTER Géza: A titkos információgyűjtés szabályozása a hazai jogban, Kriminológiai tanulmányok XXXVII., OKRI, Budapest, 1999., 109. old.
- FORRAI Judit: Szegénység és bűnözés különös formája a budapesti utcákon: a férfi- és női prostitúció. In: Belügyi szemle. - 47. évf. 2. sz. (1999), p. 91-101.
- FÖLDVÁRI Aladár - A fővárosi prostitúcióról. In: Belügyi szemle. - 17. évf. 3. sz. (1979), p. 86-89., ISSN 1218-8956
- Gary T. MARX: Undercover Police Surveillance in America University of California Press, California, 1988, 97. old.
- GELLÉR Balázs József: Gondolatok a büntetőjog jelentőségéről a szervezett bűnözés elleni fellépéssel kapcsolatban. 13. o. In Gellér Balázs – Hollán Miklós (szerk.): A szervezett bűnözés arcai (Fiatal büntetőjogászok tanulmányai a szervezett bűnözésről). Rejtjel Kiadó, Budapest, 2004, 11-45. o.
- Giuseppe FAVA: Szicíliai maffia. Kossuth Kiadó, ISBN: 9630927209, Budapest, 1985, 87. old.
- HORVÁTH András: A szervezett bűnözés néhány gyakorlati tapasztalata, Rendészeti Szemle, ISBN:1218-8956, XXXII. évfolyam 10. szám, 1994. október, 4. old.

- HORVÁTH Gergely Krisztián-KOVÁCH Imre: A feketegazdaság (olajkereskedelem és KGST-piac) és vállalkozói Magyarországon. Szociológiai Szemle, Budapest, 1999/3., 1-12. old.
- JANZSÓ Donát: A szervezett bűnözés kialakulása és jelenlétének sajátosságai, különös tekintettel a rendszerváltás hatásaira. Jogi Fórum, ISSN 1789-0446, 2011. év. III. szám, Budapest, 2011. november 24., 25.old.
- Jean D’CUNHA - The Legalization of prostitution: A sociological inquiry into the laws relating to prostitution in India and the West -, Wordmakers for the Christian Institute for the Study of Religion and Society, 1991, ISBN: 8185447004
- KOBOLKA István – KOVÁCSICS Ferenc: Eu csatlakozásunk biztonságföldrajzi kérdései. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, ISSN: 1589-1674, Magyar Hadtudományi Társaság, Pécs, 2004, 55. old.
- KORINEK László: A szervezett bűnözés lényegi elemei. (Harmadik Jogászgyűlés, Balatonfüred, 1996. május. Magyar Jogászegylet, Budapest, 1996. 55. old.)
- KOVÁCS István r. főhadnagy: A szervezett bűnözés két alappillére: az emberkereskedelemhez kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények valamint a kábítószer-kereskedelem összefonódása, Nemzetbiztonsági Szemle, ISSN:2064-3756, Budapest, II. évfolyam 4. szám, 2014, 79-101. old.
- KRÁNITZ Mariann: A prostitúció és a szervezett bűnözés. A magyarországi prostitúció tablója a 20. század végén. Rubiconline, ISSN, 0865-6347, Történelmi Magazin, 1998. év VI. szám, Budapest, 1998.,12. old.
- MÉRGES István: Hozzászólás "A prostitúció időszerű kérdései" c. cikkhez. In: Belügyi szemle. - 3. évf. 10. sz. (1965), p. 47-51., ISSN 1218-8956
- NÁNÁSI László: A szervezett bűnözés kérdései a magyar anyagi és eljárási büntetőjogban. Romániai Magyar Jogtudományi Közlöny, ISSN 2069 – 9301, Bukarest, 2006. év III. szám, 45. old.
- NÉMETHNÉ DR. SÓVÁGÓ Judit, Dr. Ábrahám József, Dr. Gál Tivadar: Vegyipari és Petrolkémiai Technológiák, Nemzeti Tankönyvkiadó, a Sanoma Company, TÁMOP-4.1.2-08/1/A-2009-0001, Új Széchenyi Terv, Budapest, 2009, 206-223. old.
- PETRÁNYI Tamás: Társadalmi problémák a mai Magyarországon: a prostitúció. In: Rendvédelmi füzetek. - 3. sz. (2010.), p.107-110.
- PINTÉR Sándor: Egy bűnszövetség felszámolása, Belügyi Szemle, ISBN:1218-8956, Budapest,1983. év VIII. szám, 96–103. o.

- RÉVAI Róbert - BEDROS J. Róbert - Istvanovszki László - HUSZÁR András - Székely György: A szervezett bűnözés egészségbiztonsági aspektusai. Hadmérnök, ISSN:1788-1919, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, V. Évfolyam 2. szám - 2010. június, 192. old.
- SMURA János: A közterületi prostitúció kezelésének nehézségei Veszprémben. In: Belügyi szemle. - 52. évf. 4. sz. (2004), p. 91-95. ISSN 1218-8956
- Stephen HANDELMAN: Comrade criminal. Russian new mafiya. New Haven: Yale University Press, 1995.
- SZALAI Géza: Gondolatok a titkos információgyűjtésről, az ügyészről és a fedett nyomozóról, Belügyi Szemle, ISSN 1218-8956, 2005. év 6. szám, 21. old.
- SZLALÁNSZKY Ferenc : A párt öle. Hetek, ISSN: 1587-0340, Országos Közéleti Hetilap, Budapest, III. évfolyam, 49. szám, 1999. december, 11. old.
- SZLALÁNSZKY Ferenc : Állam az államban. Hetek, ISSN: 1587-0340, Országos Közéleti Hetilap, Budapest, II. évfolyam, 28. szám, 1998. július, 11. old.
- TÁLAS Péter: A nemzetközi terrorizmus és a szervezett bűnözés hatása a nemzetközi biztonságra és Magyarország biztonságára. Régió, ISSN:1218-2613, Magyar Tudományos Akadémia, Társadalomtudományi Kutatóközpont, Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2007. január, 2. old.
- TAMÁSI Erzsébet - Egy törvény exportja. A prostitúció szabályozásának svéd modellje, Jogelméleti Szemle, 2011/4.szám, ISSN:1588-080X
- TONHAUSER László: Egy szervezett akció a prostitúció visszaszorítására. In: Belügyi szemle. - 12. évf. 10. sz. (1974), p. 99-101., ISSN 1218-8956
- TONHAUSER László r. főhadnagy: „Szervezett bűnözés?”, Belügyi Szemle, ISBN:1218-8956, Budapest,1983. év XXI. évfolyam 9. szám, 48–52. o.
- Thone GUSTAFSON: Capitalism Russian style. Cambridge University Press, 1999.
- Dr. VÁRHALMI A. Miklós: Gondolatok a Magyarországi titkosszolgálatok újszerű szervezésének, irányításának egy lehetséges elméleti modelljéhez, In.: Dr. Várhalmi A. Miklós: A Magyar nemzetbiztonsági szolgálatokról másként és mindenkinek, ISBN: 9789639403154, Budapest, 2002, 149. old.

Jogszabályok:

- 14.B.123/2006/659. számú Fővárosi Bíróság ítélet
- 1949. évi XX. törvény – A Magyar Köztársaság Alkotmánya
- 1990. évi X. törvény – a különleges titkosszolgálati eszközök és módszerek engedélyezésének átmeneti szabályozásáról -
- 1990. évi XXII. törvény - egyes törvények és törvényerejű rendeletek hatályon kívül helyezéséről és módosításáról –, hatályba lépett: 1990.
- 1992. évi LXXIV. törvény - az általános forgalmi adóról –, hatályba lépett módosító rendelet: 1992. augusztus 01-jén
- 1993. évi LVIII. törvény - a jövedéki szabályozásról és ellenőrzésről, valamint a bérfőzési szeszadóról -, hatályba lépett 1993. július 01-jén
- 1994. évi XXXIV. törvény – A rendőrségről -
- 1995.évi. CXVII. törvény – a személyi jövedelemadóról -
- 1999. évi LXXV. törvény - A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez
- 2012. évi C. törvény – a Büntető törvénykönyvről -, hatályba lépett 2012. július 01-jén
- 261/E/2000. AB határozat – a prostituáltak egészségügyi kiskönyvének nyilvántartásba vétel jogcímének megsemmisítéséről -
- 3.Bf.253/2014/10. számú Fővárosi ítélet
- 40/1997/bü. számon a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Vizsgálati Osztályának nyomozása
- 837/1884 számú szabályrendelet - a bordély-ügyről -, 33474/1864 számú szabályrendelet - a kéjelgés-bordelházak és kéjhölgyekről -,
- 8811008/1907 számú szabályrendelet - a prostitúcióról –
- A Tanács 2008-es kerethatározata, COM2005/0003 (CNS), hatályba lépett 2008. május 28-án
- Az OVB/4-23/1998-2000. számú jegyzőkönyvének kivonata az Országgyűlés az olajügylek és a szervezett bűnözés között az esetleges korrupciós ügyek feltárására létrehozott vizsgálóbizottságának 2000. november 7-én, kedden 9 órakor a Fővárosi Ügyészségi Nyomozó Hivatalának, Budapest, Belgrád rakpart 5. számú épületében megtartott zárt üléséről
- B.268/2005/505. számú Bács-Kiskun Megyei Bíróság ítélete